

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

การให้บริการสำหรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหาย จากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

โครงการต่อต้านการค้ามนุษย์ในประเทศไทย
สนับสนุนโดยองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยองค์การวินร็อค อินเตอร์เนชั่นแนล ภายใต้โครงการต่อต้านการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) โดยได้สรุปนโยบายและกระบวนการของหน่วยงานภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันสำหรับการบริหารจัดการผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และเสนอวิธีการสำหรับรัฐบาลไทยในการวางแผนการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีภัทรภร ภูทอง และศจี กองสุวรรณ เป็นผู้ศึกษาวิจัย

รายงานฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนชาวอเมริกันผ่านองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) เนื้อหา
รายงานเป็นความรับผิดชอบขององค์การวินร็อค อินเตอร์เนชั่นแนล และไม่ถือเป็นการสะท้อนมุมมองของ USAID หรือรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ.....	II
อักษรย่อ.....	2
คำศัพท์	3
บทสรุปผู้บริหาร	4
บทนำ	6
พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศของประเทศไทย	7
ระเบียบวิธีวิจัย	7
ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	8
แนวปฏิบัติที่ดีในการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	9
ข้อท้าทายในการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	12
การให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย.....	13
การคัดแยกผู้เสียหาย	14
กระบวนการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ	15
กระบวนการแรกรับ	15
การให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือ	16
ข้อเสนอแนะสำหรับกองต่อต้านการค้ามนุษย์	18
รายการอ้างอิง	23
ภาคผนวก	25
ภาคผนวก 1 การดูแลและบริการที่มีอยู่สำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ ในสถานคุ้มครองในประเทศไทย.....	25
ภาคผนวก 2 แนวทางและรูปแบบการศึกษาวิจัย	29
ภาคผนวก 3 การทบทวนวรรณกรรมบรรทัดฐานและนโยบายระดับระหว่างประเทศ ภูมิภาค และภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	32
ภาคผนวก 4 การจัดทำเครื่องมือสำหรับกระบวนการแรกรับ การคัดกรอง และการประเมินที่ครอบคลุม และแม่นยำ (โครงการ 3/40 บลูปรีนท์, รัฐอิลลินอยส์, สหรัฐอเมริกา).....	34

อักษรย่อ

CETH	ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพคนข้ามเพศ
DATIP	กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
KII	การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
LGBTQI	เลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล คนข้ามเพศ เควีียร์ และ อินเตอร์เซ็กซ์ (บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ)
MDT	ทีมสหวิชาชีพ
MSDHS	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กระทรวง พม.)
NGO	องค์กรพัฒนาเอกชน
RTG	รัฐบาลไทย
TIP	การค้ามนุษย์
UN	องค์การสหประชาชาติ
UNDP	โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

คำศัพท์

คำศัพท์ที่ใช้ในรายงานฉบับนี้มีที่มาจากแหล่งข้อมูลเฉพาะด้านหลายแห่ง โดยคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเพศสภาพนั้นมีที่มาจาก 1) **องค์กรโปรโม (PROMO)** ซึ่งเป็นองค์กรอเมริกันที่สนับสนุนสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ 2) **เวรี่เวลล์ มายด์ (Verywell Mind)** ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลด้านสุขภาพจิต และ 3) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งรัฐออนแทรีโอ ส่วนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์นั้นมีที่มาจาก **พิธีสารปาเลโมขององค์การสหประชาชาติ** และกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

เพศที่ถูกกำหนด ณ แรกเกิด (Assigned Sex at Birth) : เพศ (ชายหรือหญิง) ที่กำหนดให้เด็กเมื่อแรกเกิดตามกายวิภาคของเด็ก นอกจากนี้ ยังมีชื่อเรียกว่าเพศเกิด เพศที่ถูกกำหนด ณ แรกเกิด เพศสรีระ หรือเพศ

เพศสถานะสอดคล้อง (Cisgender) : บุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศสอดคล้องกับเพศสรีระ ณ แรกเกิด

การแสดงออกทางเพศ (Gender Expression) : วิธีที่บุคคลสื่อสารเพศสถานะของคนต่อผู้อื่น รวมถึงกิริยาท่าทาง รูปลักษณ์ภายนอก และความสนใจส่วนบุคคล

อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) : ความรู้สึกภายในของบุคคลในการเป็นผู้ชาย ผู้หญิง หรือทั้งสองอย่าง หรืออื่น ๆ

การแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคม (Gender Non-Conforming) : ที่ใช้เรียกบุคคลที่แสดงออกทางเพศไม่ตรงตามบรรทัดฐานของสังคมว่าเป็นชายหรือเป็นหญิง

เลสเบียน (Lesbian) : คำที่ใช้เรียกบุคคลที่แสดงตนว่าเป็นผู้หญิงและมีความรู้สึกดึงดูดผู้หญิงด้วยกัน

เกย์ (Gay) : คำที่ใช้เรียกบุคคลที่แสดงตนว่าเป็นผู้ชายและมีความรู้สึกดึงดูดผู้ชายด้วยกัน

ไบเซ็กชวล (Bisexual) : บุคคลที่มีความรู้สึกดึงดูดทั้งผู้ชายและผู้หญิง

บุคคลข้ามเพศ (Transgender) : บุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศและการแสดงออกทางเพศแตกต่างออกไปจากเพศสภาพตามเพศสรีระ ณ แรกเกิด

ควีร์ (Queer) : บุคคลซึ่งอัตลักษณ์ทางเพศไม่ได้เป็นทั้งเพศชายหรือเพศหญิงหรือผสมกัน

เพศกำกวม (Intersex) : คำกว้าง ๆ ที่ครอบคลุมกายวิภาคทางเพศหรือระบบสืบพันธุ์ที่แตกต่างไปจากคำนิยามทางกายวิภาคดั้งเดิมของชายและหญิง

ทีมสหวิชาชีพ (Multidisciplinary Team) : กลุ่มบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

แพนเซ็กชวล (Pansexual) : คำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีความรู้สึกดึงดูดคนทุกเพศ และบุคคลที่อธิบายความชอบของตนเองว่าไม่จำกัดเพศ

เพศวิถี (Sexual Orientation) : ความดึงดูดทางอารมณ์ ทางเพศ หรือทางความสัมพันธ์ที่บุคคลหนึ่งมีต่ออีกบุคคลหนึ่ง

กระบวนการข้ามเพศ (Transition) : กระบวนการที่ทำให้ลักษณะทางกายภาพของบุคคลสอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศ

การค้ามนุษย์ (Human Trafficking) : การเป็นธุระจัดหา พามาจาก ส่งไปยังที่ใด จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดโดยข่มขู่หรือใช้กำลัง บังคับ หรือการขู่เชิญโดยวิธีอื่น ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อย หรือโดยให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์แก่บุคคลที่มีอำนาจควบคุมบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจควบคุมให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

การค้ามนุษย์ด้านแรงงาน (Labor Trafficking) : การเป็นธุระจัดหา การให้ที่พักพิง การขนส่ง การให้หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด เพื่อการใช้แรงงานหรือบริการโดยการใช้กำลังบังคับ การหลอกลวง หรือการขู่เชิญเพื่อการกดขี่ให้อยู่ในสภาพเป็นข้ารับใช้โดยไม่สมัครใจ เป็นบ่าวไพร่ เป็นแรงงานขัดหนี้ หรือเป็นทาส

การค้ามนุษย์ทางเพศ (Sex Trafficking) : การเป็นธุระจัดหา การจัดให้อยู่อาศัย การให้หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำความผิด โดยการใช้กำลังบังคับ การหลอกลวง หรือการขู่เชิญ หรือบุคคลที่ถูกชักจูงให้กระทำความผิดกล่าวนั้นมีอายุไม่ถึง 18 ปี

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาเรื่องการให้บริการสำหรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายและกระบวนการที่มีอยู่ในปัจจุบัน สำหรับการให้บริการแก่ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่ดีขึ้น

การศึกษานี้ใช้วิธีการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับบรรทัดฐานและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ ทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ การทบทวนแบบตรวจสอบรายการ และการทบทวนแผนผังแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งการทบทวนแผนผังนี้สามารถนำมาปรับใช้ เพื่อจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (สถานคุ้มครอง) ในประเทศไทยได้

นอกจากนี้ คณะวิจัยยังได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ 24 คน จากสถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐสำหรับชายและหญิงที่เป็นผู้ใหญ่จำนวน 8 แห่ง และเจ้าหน้าที่ 2 คน จากองค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้บริการสถานคุ้มครอง¹ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ 1 คน เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน 1 คน และผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 5 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากองค์กรอเมริกันที่มีความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองและการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ (ดูภาคผนวก 1)

มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008) กำหนดให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทยทุกคน มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือ ไม่ว่าบุคคลดังกล่าวจะมีเพศสภาพ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ หรือประเพณีวัฒนธรรมใดก็ตาม กระทรวงการ

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักของภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้ง 9 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งสถานคุ้มครองทั้ง 9 แห่งนี้ แบ่งการให้บริการตามเพศของผู้เสียหาย โดยมีสถานคุ้มครองจำนวน 4 แห่ง ที่เป็นสถานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิง (ตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก นครราชสีมา นนทบุรี และสุราษฎร์ธานี) สถานคุ้มครองจำนวน 4 แห่ง สำหรับผู้เสียหายที่เป็นผู้ชาย (ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงราย ปทุมธานี สงขลา และระนอง) และสถานคุ้มครองจำนวน 1 แห่ง สำหรับเด็กผู้ชาย (ตั้งอยู่ในจังหวัดนนทบุรี) นอกเหนือจากการให้บริการและการดูแลผู้เสียหายที่เป็นผู้ชายแล้ว สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จังหวัดปทุมธานี ยังจัดให้มีบ้านและห้องพักแยกสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นผู้ชายและครอบครัวอีกด้วย สถานคุ้มครองจัดให้มีการให้บริการและความคุ้มครองดังต่อไปนี้ 1) ที่พักอาศัย 2) กิจกรรมบำบัด 3) การฝึกอบรมทักษะการใช้ชีวิตและทักษะทางสังคม 4) การให้คำปรึกษา 5) การส่งตัวเพื่อเข้ารับบริการทางการแพทย์ 6) การให้คำปรึกษาทางกฎหมายและการพาผู้เสียหายไปศาล และ 7) การส่งตัวผู้เสียหายกลับประเทศต้นทาง

จากการศึกษาวิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้วสถานคุ้มครองใช้วิธีการแบ่งแยกเพศที่ตายตัว อีกทั้งโปรแกรมการให้บริการและให้ความช่วยเหลือหลายโปรแกรม เช่น การให้คำปรึกษา และการดำเนินการส่งตัวผู้เสียหายกลับประเทศต้นทาง ยังได้มีการนำเอาแนวคิดด้านเพศสภาพที่ตายตัวนี้มาใช้ โดยแบ่งผู้เสียหายที่เข้ารับบริการออกเป็น 2 กลุ่ม และการเข้าถึงบริการต่าง ๆ จะเป็นไปตามกลุ่มที่แบ่งไว้

1 สถานคุ้มครองจำนวน 1 แห่ง เป็นสถานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และสถานคุ้มครองอื่น ๆ เป็นสถานคุ้มครองสำหรับเด็กและเยาวชน

แม้ว่ารัฐบาลไทยจะมีความก้าวหน้าขึ้นอย่างมากในการให้การต้อนรับและดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่ยังคงมีข้อท้าทายและข้อจำกัดในการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศปรากฏให้เห็นอยู่ ดังนี้

1. การขาดคำนิยามและความเข้าใจในอัตลักษณ์ของคนข้ามเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ
2. การขาดกรอบการดำเนินงานด้านความเสมอภาคทางเพศที่สถานคุ้มครองสามารถนำมาปรับใช้ในการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ
3. เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนขาดความรู้เรื่องเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ
4. การขาดแนวทางการดำเนินงานที่มีความละเอียดอ่อนด้านเพศสภาพสำหรับกระบวนการคัดกรองและการบ่งชี้เพศสภาพของผู้เสียหาย
5. การขาดแบบฟอร์มและเอกสารอื่น ๆ ที่มีความละเอียดอ่อนด้านเพศสภาพ เช่น แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นสำหรับการคัดแยกผู้เสียหาย และแบบสัมภาษณ์เบื้องต้นสำหรับกระบวนการแรกรับ
6. มีตัวเลือกการให้บริการทางการแพทย์น้อย รวมถึงประเด็นการให้ความยินยอมจากผู้เสียหาย
7. การไม่จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่จำกัดเพศในสถานคุ้มครอง หรือมีจำนวนไม่เพียงพอ
8. คำจำกัดความของคำว่า “ครอบครัว” ที่ไม่ครอบคลุม อันเป็นการจำกัดการเข้าถึงการได้รับการดูแลของคู่รักที่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

✓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาวิจัย มีดังนี้

✓ การปรับปรุงกระบวนการ

- ก. การปรับปรุงแบบฟอร์ม คำถาม และเอกสารที่ใช้ในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย การสอบข้อเท็จจริง การส่งต่อความช่วยเหลือ และการให้ความช่วยเหลือ เอกสารเหล่านี้สามารถแสดงให้เห็นถึงความเคารพต่อเพศวิถี และอัตลักษณ์ทางเพศ สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ และสร้างความมั่นใจว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศจะสามารถเข้าถึงบริการที่ออกแบบมา เพื่อตอบสนองความต้องการของพวกเขาโดยเฉพาะได้
- ข. พิจารณาปรับปรุงคู่มือในการปรับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายไปจนถึงการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย โดยคำนึงถึงความต้องการพื้นฐาน และสิ่งที่ต้องจัดให้มีสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ

✓ การพัฒนาความร่วมมือ

- ก. สถานคุ้มครองควรพิจารณาการดำเนินงานร่วมกับองค์กรที่สนับสนุนสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และผู้เชี่ยวชาญด้านเพศสภาพ เพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายนั้นมีความละเอียดอ่อนด้านเพศสภาพ และไม่ก่อให้เกิดการซ้ำเติมบาดแผลทางจิตใจ
- ข. กองต่อต้านการค้ามนุษย์อาจร่วมมือกับองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญ/ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศให้แก่สถานคุ้มครองและทีมสหวิชาชีพที่มีบทบาทในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การฝึกอบรมอาจครอบคลุมถึงวิธีการนำแนวคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศมาใช้ในการป้องกันมิให้เกิดการทำให้ผู้เสียหายรู้สึกเหมือนถูกระงับซ้ำอีกครั้ง การปรับปรุงกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย การจัดให้มีการบริการที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ผู้เสียหายทุกคนจะได้รับความดูแลอย่างเท่าเทียม เหมาะสม และให้การสนับสนุน
- ค. ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศควรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการให้การรักษาและการส่งต่อความช่วยเหลือ
- ง. กองต่อต้านการค้ามนุษย์อาจพิจารณาการดำเนินงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างทีมสหวิชาชีพ และสถานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อให้แน่ใจว่าสถานคุ้มครองมีความพร้อมที่จะให้การรองรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศก่อนที่ผู้เสียหายจะถูกส่งตัวมายัง/เดินทางมาถึงสถานคุ้มครอง
- จ. กองต่อต้านการค้ามนุษย์อาจพิจารณาปรับปรุงสถานที่ และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ และเป็นมิตรต่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อรับรองความปลอดภัย ความมั่นคง และศักดิ์ศรีของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ
- ฉ. แม้ว่าการมอบหมายให้สถานคุ้มครองจังหวัดเชียงรายเป็นสถานคุ้มครองสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจะเป็นก้าวแรกที่ดี หากแต่ผลการศึกษาวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าแนวทางสถานคุ้มครองเดี่ยว (Single-shelter Approach) อาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการอันมีลักษณะเฉพาะและอัตลักษณ์ทางเพศของเลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล เควีย์ร์ และบุคคลที่มีเพศกำกวมได้ ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สามารถดัดแปลงจากโครงการนำร่องนี้ รวมถึงทำความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหาย และความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพ และนำมาพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในสถานคุ้มครองต่าง ๆ ให้เป็นพื้นที่สำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้งที่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และที่มีคู่กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

บทนำ

การศึกษาฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนการให้บริการดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ประเมินนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานของรัฐบาลในการบริหารจัดการการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลกลุ่มนี้ในสถานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ บ่งชี้ช่องว่าง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้เสียหายที่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้ดียิ่งขึ้น โดยมีความประสงค์ที่จะนำข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยนี้ขึ้นเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้างมากขึ้น เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับการจัดแนวปฏิบัติอันเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งอัตลักษณ์ทางเพศและเพศวิถี

เนื่องจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้บันทึกข้อมูลสถิติเกี่ยวกับเพศตามเพศที่ถูกกำหนด ณ แรกเกิด ได้แก่ เพศชาย หรือเพศหญิง ประกอบกับประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ให้การรับรองการระบุเพศสภาพว่าเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้ ส่งผลให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศยังคงเป็นกลุ่มบุคคลที่ถูกกลั่นแกล้งอย่างมากเมื่อเทียบกับบุคคลกลุ่มอื่นในแง่ของการจัดทำข้อมูลสถิติและการเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการของประเทศไทย และไม่มีรายงานจำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างเป็นทางการ ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องสอบถามเพศและเพศสภาพของบุคคลเพื่อให้มีข้อมูลกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศปรากฏอยู่ในข้อมูลสถิติอย่างเป็นทางการ

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ประจำปี พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงประเด็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็น

กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไว้ว่า “ผู้ค้ามนุษย์ด้วยการบังคับใช้แรงงานและการบังคับค้าประเวณีได้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้หญิงผู้ชาย บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และเด็กจากประเทศไทย ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศศรีลังกา รัสเซีย อุซเบกิสถาน และบางประเทศในทวีปแอฟริกา” (กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา, พ.ศ. 2562) นอกจากนี้ รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2562 และ 2563 ยังระบุว่า สถานคุ้มครองของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มิได้จัดทำให้มีการให้ความช่วยเหลือเฉพาะทางแก่เด็กผู้ชายและผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ อีกทั้งยังขาดแนวปฏิบัติในการพิจารณาเลือกสถานคุ้มครองให้กับผู้เสียหายที่เป็นบุคคลข้ามเพศ ส่งผลให้ผู้เสียหายถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองตามเพศที่ถูกกำหนด ณ แรกเกิดของตน (กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา, พ.ศ. 2563) ต่อมาในปี พ.ศ. 2564 รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปีได้ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังขาดการให้บริการและความคุ้มครองที่เหมาะสมสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้แสดงจุดยืนในการสร้างมาตรฐานการให้การคุ้มครองแก่บุคคลที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศ (ผู้อำนวยการ, กองต่อต้านการค้ามนุษย์, 20 ธันวาคม พ.ศ. 2563 และ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2564) ดังนั้น เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงมีแผนกำหนดให้สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงรายเป็นสถานคุ้มครองทางเลือกในการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ ตามที่ ปรากฏในสรุปรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กองต่อต้านการค้ามนุษย์, พ.ศ. 2564)

พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศของประเทศไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่มีการกล่าวถึงเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศไว้เป็นการเฉพาะก็ตาม และพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ยังได้ขยายความคุ้มครองเพื่อให้ครอบคลุมบุคคลข้ามเพศ และสร้างกลไกในการขับเคลื่อนขึ้น 3 รูปแบบ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างเพศได้แก่ 1) คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งมีหน้าที่วินิจฉัยปัญหาที่มีการยื่นคำร้องว่ามีกรณีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศภายใต้กฎหมายหรือไม่ 2) คณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศในทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั่วประเทศ และ 3) กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ซึ่งเป็นกองทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือ และชดเชยแก่บุคคลซึ่งตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวทางและมาตรฐานการพัฒนาระหว่างประเทศ ตลอดจนพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) สนธิสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women – CEDAW) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDG) และหลักการโยกย้ายการตก (Yogyakarta Principles) (วันสพษ, พ.ศ. 2563)

ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีระเบียบข้อบังคับลำดับรองหลายฉบับที่ให้สิทธิแก่บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศที่ต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติเนื่องจากอัตลักษณ์ทางเพศสามารถยื่นคำร้องต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ล้มเหลวในการแก้ปัญหาการเลือกปฏิบัติอันมีปัจจัยมาจากโครงสร้างทับซ้อนที่มักจะถูกมองควบคู่ไปกับการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งอัตลักษณ์ทางเพศและเพศวิถี ข้อบกพร่องอีกประการหนึ่งคือการที่บทบัญญัติของกฎหมายจำกัดการบังคับใช้ เช่น การยกเว้นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับ “หลักทางศาสนา” และ “ความมั่นคง” โดยมีให้ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังมีเพียงผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศที่ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศเท่านั้นที่จะได้รับการคุ้มครองภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ (วันสพษ, พ.ศ. 2563)

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่ได้มีการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนในวงกว้าง (มติชน, พ.ศ. 2563) และมีการตั้งคำถามถึงความชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากเป็นกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในปี พ.ศ. 2558 โดยที่ประชาชนมิได้มีส่วนร่วมเท่าไรนัก (โอลอว์, 2519) ประการสุดท้ายคือการบังคับใช้พระราชบัญญัติ และการนำนโยบายและแนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพมาปรับใช้อย่างเป็นอุปสรรค ซึ่งมีสาเหตุมาจากข้อจำกัดบางประการต่อหลักการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเหมาะสม และตามหลังประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ เช่น ยุโรป อเมริกา และละตินอเมริกา โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ วิฑิต มันทราภรณ์ ได้กล่าวในการประชุมภายใต้หัวข้อ “พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) และสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ” ว่า ประเทศไทยยัง “ขาด นอกจากคำวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ ประเทศไทยยังได้รับการวิจารณ์ว่าขาดการแก้ไขปัญหาด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

ระเบียบข้อบังคับและนโยบายที่ชัดเจนในการรับรองสถานะของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศตลอดทั้งชีวิตของพวกเขา ตามที่มีหลักฐานปรากฏอยู่บนสถิติ บัตร บัตรประจำตัวประชาชน และหนังสือเดินทาง” นอกจากนี้ ประเทศไทยยังปฏิเสธการให้การรับรองการสมรสเพศเดียวกัน แม้ว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติเห็นชอบแผนสิทธิมนุษยชนระดับชาติ ฉบับที่ 3 ซึ่งมุ่งส่งเสริมคุ้มครองคู่ชีวิตทุกคู่อย่างเท่าเทียมกันแล้วก็ตาม (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประเทศไทย, พ.ศ. 2558)

สิทธิในสุขภาพของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นสาเหตุของข้อโต้แย้งนี้เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายหรือนโยบายใดที่ให้การคุ้มครองในเรื่องนี้ ยุทธศาสตร์ของประเทศไทยด้านสุขภาพและการมีสุขภาพที่ดีนั้นมีรากฐานมาจากการออกแบบคิดเชิงปัสถาน และขาดมุมมองของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และการคำนึงถึงเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคล (ชนคดีและคณะ, พ.ศ. 2563) การขาดการให้ความสนับสนุนในการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมน การผ่าตัดแปลงเพศ หรือการให้คำปรึกษา นอกจากนี้ มีผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานภาครัฐเพียงไม่กี่คนที่มีความรู้ที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมนและการผ่าตัดแปลงเพศ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ใช้วิธีการทบทวนเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยทบทวนเอกสารที่ครอบคลุมกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และบรรทัดฐานทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ที่ใช้บังคับกับการคุ้มครองและการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ ตลอดจนข้อท้าทายและแนวปฏิบัติที่ดีในการให้การดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 31 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากสถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัดเชียงราย นนทบุรี นครราชสีมา ปทุมธานี พิษณุโลก ระนอง สุราษฎร์ธานี และสงขลา ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และผู้เชี่ยวชาญด้านเพศสภาพและการค้ามนุษย์² การเก็บข้อมูลได้ทำขึ้นระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึง 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่จึงเป็นการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ ยกเว้นการสัมภาษณ์ในจังหวัดสงขลาและเชียงรายที่ผู้ศึกษาวิจัยสามารถสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์แบบต่อหน้าได้

คณะวิจัยได้จัดทำแบบตรวจสอบรายการขึ้นโดยเฉพาะสำหรับใช้เป็นรายการอ้างอิงในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับบริการที่มีอยู่ในปัจจุบันสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ (ดูภาคผนวก 2) แบบตรวจสอบรายการนี้นำมาใช้เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อท้าทาย และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถานคุ้มครอง

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

- ผู้จัดการ นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์จากสถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน
- เจ้าหน้าที่ทีมสหวิชาชีพที่ดำเนินการคัดแยกผู้เสียหายและการส่งต่อให้การช่วยเหลือ
- ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการค้ามนุษย์และกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

2 สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดระนอง สุราษฎร์ธานี และพิษณุโลกให้ความช่วยเหลือในการจัดหาผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยได้สอบถามความสมัครใจของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นนี้ ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลด้านความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ สถานคุ้มครองอื่น ๆ จึงไม่อนุญาตให้คณะวิจัยเข้าสัมภาษณ์ผู้เสียหาย

ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ที่มีความหลากหลายทางเพศ

คุณลักษณะของบุคคล เช่น สัญชาติ เพศสภาพ อายุ ศาสนา และวุฒิการศึกษาอาจทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตกอยู่ในภาวะความเปราะบางมากยิ่งขึ้น การศึกษาวิธีการเข้าถึงบริการของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศตั้งแต่ในขั้นตอนการคัดแยกผู้เสียหายไปจนถึงการให้ความช่วยเหลือ จะช่วยให้เข้าใจนโยบาย และกระบวนการของรัฐได้ดียิ่งขึ้น การศึกษาวิจัยฉบับนี้อธิบายกระบวนการทั่วไปในการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย และพิจารณา ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การคัดแยกผู้เสียหาย 2) การส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ 3) การแรกรับ และ 4) การให้ความช่วยเหลือ

การคัดแยกผู้เสียหาย : กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ทีมสหวิชาชีพระดับจังหวัดจะดำเนินการพิจารณาตัดสินว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ศึกษาสถานการณ์ของผู้เสียหาย และกำหนดการให้บริการที่จำเป็น เช่น การตรวจร่างกาย และการจัดหาที่พักให้กับผู้เสียหาย โดยทีมสหวิชาชีพจะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่งานตรวจคนเข้าเมือง นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ที่มีใบอนุญาต และบางกรณีอาจเชิญเจ้าหน้าที่จากสถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐให้เข้าร่วมทีมสหวิชาชีพด้วย

การส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ : เมื่อบุคคลถูกบ่งชี้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พวกเขาจะถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองชั่วคราวหรือระยะยาว เพื่อตรวจร่างกาย เข้าพบที่ปรึกษากฎหมาย และพิจารณาตัวเลือกต่าง ๆ สำหรับการให้ความช่วยเหลือ และการดำเนินการด้านอื่น ๆ ที่ตามมา รวมถึงกรณีที่ผู้เสียหายต้องการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดด้วย

การแรกรับ : ผู้เสียหายจะได้รับคำแนะนำตลอดทั้งกระบวนการในการประเมินความต้องการ/การสัมภาษณ์เบื้องต้นเมื่อเดินทางมาถึงสถานคุ้มครอง ซึ่งผู้เสียหายอาจใช้เวลาหลายสัปดาห์ในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ และทางสถานคุ้มครองเองอาจต้องใช้เวลาในการบ่งชี้ความต้องการเฉพาะด้านของผู้เสียหายและพัฒนาแผนการให้ความช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือ : ตลอดทั้งกระบวนการ ผู้เสียหายจะได้รับบริการต่าง ๆ จากสถานคุ้มครอง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมบำบัด การให้คำปรึกษา การรักษาพยาบาล การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การเรียกค่าสินไหมทดแทน การฝึกอบรมวิชาชีพ และการจัดงาน ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือในการเตรียมตัวสำหรับการกลับคืนสู่สังคมและการส่งตัวกลับประเทศต้นทาง

การดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศได้กลายมาเป็นประเด็นที่บรรดางค์กรระหว่างประเทศและองค์กรพัฒนาเอกชนต่างให้ความสำคัญ อันจะเห็นได้จากตัวอย่างของโครงการโพลาริส (Polaris Project) ที่ได้มีการเผยแพร่เอกสารแนวทางและคู่มือหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่คนกลุ่มนี้ นอกจากนี้ โครงการโพลาริสยังได้เผยแพร่งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเสี่ยงของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต่อการตกเป็นเหยื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป และละตินอเมริกาอีกด้วย แม้ว่างานวิจัยได้มีการกล่าวถึงประเด็นเรื่องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างแพร่หลายในประเทศไทย แต่ยังมีงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และข้อมูลเชิงลึกที่ได้รับจากบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเกี่ยวกับอุปสรรคที่พวกเขาต้องเผชิญในสถานกักกัน ดังนั้นเนื้อหาของงานศึกษาวิจัยในส่วนนี้จะกล่าวถึงแนวปฏิบัติที่ดีและอุปสรรคในการดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับจากประสบการณ์ในการดำเนินงานของโครงการโพลาริส เทศบาลเมืองโทรอนโต สถาบันเฟนเวย์ (Ferway Institute) โครงการความร่วมมือระดับชาติเพื่อการต่อต้านความรุนแรง (National Coalition of Anti-Violence Programs) และโครงการยูนิตีเพื่อบรรเทาปัญหาคนไร้บ้าน (Unity Project for Relief of Homelessness) เป็นหลัก เนื่องจากงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้บริการและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศมีจำนวนไม่มากนัก จึงได้ทบทวนวรรณกรรม (ดูภาคผนวก 3) โดยการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในบริบทของการให้บริการด้านสุขภาพจิต สถานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายจากความรุนแรงในครอบครัวและคนไร้บ้าน และเรือนจำ

แนวปฏิบัติที่ดีในการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการให้บริการและดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศนี้มีรากฐานมาจากความเคารพในศักดิ์ศรีของสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความครอบคลุม และนโยบายรักษาความลับของข้อมูลที่เราได้รวบรวม ซึ่งได้นำแนวปฏิบัติเหล่านี้มาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแบบตรวจสอบรายการเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลลับ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงการให้บริการสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถานคุ้มครองในประเทศไทย

กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการสอบข้อเท็จจริงให้เวลาในการปรับตัวเพื่อให้ผู้เสียหายรู้สึกปลอดภัยและสะดวกใจที่จะเปิดเผยอัตลักษณ์ของตน

สำนักงานสำหรับการฝึกอบรมเหยื่ออาชญากรรมและศูนย์ช่วยเหลือทางเทคนิค (The Office for Victims of Crime Training and Technical Assistance Centre) ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงยุติธรรมสหรัฐ (U.S. Department of Justice) กล่าวว่า ผู้เสียหายอาจไม่แสดงออกว่าเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือระบุอัตลักษณ์ทางเพศของตนโดยทันที ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น มีความรู้สึกกลัวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นเป็นบทลงโทษเนื่องจากเพศวิถีของพวกเขา ความกังวลว่าการค้ามนุษย์นั้นจะส่งผลกระทบต่อเพศวิถีของพวกเขา และความกังวลว่าเปิดเผยอัตลักษณ์ของตนเองอาจทำให้ถูกจำกัดให้เข้าถึงบริการต่าง ๆ

เพิ่มขีดความสามารถในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

สำหรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กระบวนการแรกรับอาจก่อให้เกิดความหวาดกลัวหรือความลังเล เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ผู้เสียหายมักต้องเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศของตน ดังนั้น การมีนโยบายที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงบริการและการบำบัดที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขาได้ โครงการโพลาริสจึงเสนอแนะว่าในระหว่างกระบวนการแรกรับ ควรอธิบายให้ผู้เสียหายทราบว่าสถานคุ้มครองเป็นสถานที่

ที่ “มีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและไม่กีดกัน และมีนโยบายที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติและเคารพทุกคน” นอกจากนี้ ควรแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงขั้นตอนการรายงานข้อห่วงกังวลหรือการร้องทุกข์ด้วย

โครงการโพลาริสแนะนำว่าแบบสัมภาษณ์เบื้องต้นที่ครอบคลุมควรมีคำถามดังต่อไปนี้

1. คุณต้องการให้เราเรียกคุณด้วยชื่ออะไร

2. สรรพนามที่คุณต้องการให้ผู้อื่นใช้เรียกคุณคืออะไร

3. คุณจะอธิบายอัตลักษณ์ทางเพศของคุณอย่างไร

ตัวเลือกสำหรับคำตอบควรประกอบด้วย เพศชาย เพศหญิง คนข้ามเพศ คนที่แสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคม คนที่ไม่ปักปันทางเพศ (Genderqueer) และอื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. คุณจะอธิบายเพศวิถีของคุณอย่างไร

ตัวเลือกของคำตอบควรประกอบด้วย ไม่ปักใจทางเพศ (Asexual) ไบเซ็กชวล เกย์ เลสเบียน ขอบเพศตรงข้าม แพนเซ็กชวล และอื่น ๆ (โปรดระบุ)

โครงการโพลาริสแนะนำให้ใส่ใจกับ “การใช้ภาษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศและเพศวิถีเสริมสร้างคุณค่าในการเคารพผู้อื่นให้กับเจ้าหน้าที่และผู้เสียหายทุกคน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นมิตร และเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้พูดในสิ่งที่พวกเขาไม่สามารถพูดกับคนแปลกหน้าได้อย่างสบายใจ” องค์กรเสนอให้สถานคุ้มครองสนับสนุนให้ผู้เสียหายพูดคุยอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมน หรือเปิดเผยว่าพวกเขาอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงเพศสภาพ หรือต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงเพศสภาพหรือไม่ และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ตามอัตลักษณ์ทางเพศ และเจ้าหน้าที่ควรใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือกใช้เสมอทุกครั้งที่มีการสัมผัสกับผู้ที่เสียหาย

พิจารณาเลือกสถานคุ้มครองที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ

การส่งตัวผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศไปยังสถานคุ้มครองที่มีการแบ่งแยกสิ่งอำนวยความสะดวกตามเพศควรพิจารณาตัดสินใจจากอัตลักษณ์ทางเพศที่ผู้เสียหายระบุด้วยตนเอง และดำเนินการไปพร้อมกับการจัดทำแผนความร่วมมือเพื่อความปลอดภัย (ความร่วมมือระดับชาติเพื่อการต่อต้านความรุนแรง (National Coalition of Anti-Violence, พ.ศ. 2558) เพื่อรับรองว่าผู้เสียหายจะมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิต สุขอนามัย ความปลอดภัย และความมั่นคงของตนเอง ในระหว่างกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย และการส่งต่อความช่วยเหลือ (Beltram, พ.ศ. 2564)

การพัฒนาและปรับใช้นโยบายการรักษาความลับของข้อมูล

ผู้เสียหายแต่ละคนอาจมีความสะดวกใจในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศในระดับที่แตกต่างกัน และเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นความลับเมื่อต้องดำเนินการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ จากหลายองค์กร (เรื่องเดียวกัน)

เมื่อผู้เสียหายให้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศหรือเพศวิถีของตน เจ้าหน้าที่อาจอธิบายให้ผู้เสียหายทราบเกี่ยวกับการรักษาความลับของข้อมูล และกระบวนการติดตามรายการนี้ เพื่อประเมินว่าผู้เสียหายมีความรู้สึกปลอดภัยและสะดวกใจหรือไม่ นโยบายการรักษาความลับของข้อมูลควรมีผลบังคับใช้กับทั้งผู้ให้บริการและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย (เรื่องเดียวกัน) โครงการโพลาริสแนะนำให้สถานคุ้มครองพิจารณาแนวปฏิบัติด้านการรักษาความลับของข้อมูลของตน โดยพึงระลึกอยู่เสมอว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจต้องสัมผัสกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อัยการ เจ้าหน้าที่ตำรวจให้บริการด้านสุขภาพจิตและโรงพยาบาล ดังนั้น ผู้เสียหายอาจลังเลใจที่จะเปิดเผยสถานการณ์ของตน เพราะกลัวว่าจะถูกตัดสินจากหน่วยงานเหล่านั้น

โครงการยุติเพื่อบรรเทาปัญหาคนไร้บ้านในเมืองลอนดอน สนับสนุนให้องค์กรที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศปรับปรุงนโยบายการรักษาความลับของข้อมูลของตน โดยเพิ่มเติมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้พักอาศัยที่เป็นคนข้ามเพศ (เช่น ชื่อตามกฎหมาย และเพศ) นอกจากนี้ โครงการยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้ดุลยพินิจในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดทำนโยบายการจัดเก็บเอกสารอีกด้วย

การให้บริการและการดูแลในสถานคุ้มครอง

ปรับสิ่งแวดล้อมให้มีความครอบคลุม

เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร และแสดงให้เห็นว่าสถานคุ้มครองเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ สถานคุ้มครองจึงควรที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จ้างเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสถานคุ้มครองแห่งนี้เป็นสถานที่ที่ให้การต้อนรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ
2. ติดป้าย สติกเกอร์ หรือภาพสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นมิตรต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไว้รอบตัวอาคาร บนเว็บไซต์ และบนสื่อรณรงค์ สถานคุ้มครองอาจพิจารณาติดโปสเตอร์ หรือสื่อประเภทอื่น ภายในสำนักงานของตนเอง เพื่อแสดงให้เห็นว่าสถานที่แห่งนี้เป็นมิตรต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
3. ร่างและเผยแพร่แถลงการณ์ที่ประกาศโดยชัดเจนว่าผู้เสียหายทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้ไม่ว่าผู้เสียหายจะมีอัตลักษณ์ทางเพศใดก็ตาม
4. ประกาศใช้ “นโยบายที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว” ที่ระบุรายละเอียดการให้บริการและการคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ และจัดทำนโยบายดังกล่าวในภาษาที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้เสียหาย
5. อนุญาตให้ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศมีเรือนนอนที่จะคุ้มครองความปลอดภัยและปกป้องศักดิ์ศรีของพวกเขาได้ดีที่สุด ทั้งนี้แม้ว่าการจัดให้มีห้องส่วนตัวอาจเป็นประโยชน์สำหรับผู้เสียหาย แต่มีข้อบังคับสำหรับสถานคุ้มครองที่จะต้องจัดให้มีห้องส่วนตัวเสมอไป
6. อนุญาตให้ผู้พักอาศัยใช้ห้องน้ำและห้องอาบน้ำที่ตรงกับอัตลักษณ์ทางเพศของตนและจัดให้มีตัวเลือกที่มีความเป็นส่วนตัว ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองควรจัดให้มีห้องอาบน้ำ ห้องส้วม และช่องใช้เพื่อสุขอนามัยตามอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหาย
7. จัดให้มีและดูแลการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมน และไม่ห้าม หรือยึดยาที่ใช้บำบัด ผู้เสียหายควรมีสสิทธิเข้าถึงการเก็บรักษาและการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมนอย่างปลอดภัย

เข้าใจความต้องการเฉพาะด้านและมีความยืดหยุ่นในการวางแผนการช่วยเหลือ

เฉกเช่นเดียวกับคนกลุ่มอื่น ๆ บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ก็มีความต้องการเฉพาะด้าน โครงการโพลาริสกล่าวกับผู้เสียหายบางรายอาจอยู่ในระหว่างกระบวนการเปลี่ยนแปลงเพศ ในขณะที่ผู้เสียหายรายอื่นอาจต้องการได้รับการรักษาทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง ผู้เสียหายบางรายอาจต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนเพิ่มเติมด้านการให้ข้อมูล ความรู้ การให้คำปรึกษา และการสนับสนุนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเพศสภาพ หรือการระบุเพศสภาพ และ/หรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิในที่ทำงาน หรือบางรายอาจต้องการเสื้อผ้าและช่องใช้เพื่อสุขอนามัยที่เหมาะสมกับตน เทศบาลเมืองโตรอนโตเน้นย้ำว่าผู้ให้บริการสถานคุ้มครองควรหาพันธมิตรที่เป็นผู้ให้บริการ/บริการด้านสาธารณสุขที่เคารพสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อการส่งต่อให้การช่วยเหลือที่เหมาะสม

ร่วมมือกับองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

โครงการโพลาริสชี้ให้เห็นว่าองค์กรและสถาบันเพื่อความยุติธรรมทางอาญาที่ประสบความสำเร็จในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ให้การสนับสนุนสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นมีการติดต่อสื่อสารกับชุมชนของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในวงกว้างอยู่เป็นประจำ การขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากองค์กรภายนอกที่ดำเนินงานเพื่อสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีได้จำกัดอยู่เพียงภายในกรอบของการต่อต้านการค้ามนุษย์ จะสามารถช่วยเสริมสร้างศักยภาพของสถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐในการให้บริการที่เหมาะสมแก่ผู้เสียหายได้ องค์กรเหล่านี้ยังสามารถให้บริการบางประเภทแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถานคุ้มครองได้อีกด้วย

เสริมสร้างศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่และเพิ่มสมรรถนะทางวัฒนธรรมให้กับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ

โครงการยูนิตีเพื่อบรรเทาปัญหาคนไร้บ้าน โครงการโพลาริส และเทศบาลเมืองโตรอนโตเน้นย้ำว่าเจ้าหน้าที่ด้านหน้าและฝ่ายบริหารควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศวิถีและเพศสภาพ สำนักงานสำหรับการฝึกอบรมเหยื่ออาชญากรรมและศูนย์ช่วยเหลือทางเทคนิค (The Office for Victims of Crime Training and Technical Assistance Centre) ประจำกระทรวงยุติธรรมสหรัฐ (U.S. Department of Justice) เน้นย้ำว่าผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจำเป็นที่จะต้องเข้าใจประสบการณ์ของผู้เสียหายในการเผชิญกับความรุนแรง บาดแผล และความกลัวการถูกปฏิเสธและถูกเลือกปฏิบัติ และเสนอให้มีการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ทุกคนที่ต้องปรับใช้นโยบาย เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศจะได้รับการปฏิบัติด้วยความละเอียดอ่อนและความเคารพ โครงการโพลาริสกล่าวว่า การจัดฝึกอบรมและเวทีอภิปรายอย่างเป็นทางการจะช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ความตระหนักถึงอคติภายใน และการส่งเสริมให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เสียหายด้วยความเข้าใจและใส่ใจมากขึ้น เจ้าหน้าที่ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายรักษาความปลอดภัย ฝ่ายปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่คลินิก ผู้ดูแลสถานคุ้มครอง เจ้าหน้าที่รณรงค์ และอาสาสมัคร ตลอดจนพนักงานสืบสวน ตำรวจสายตรวจ และเจ้าหน้าที่สถานพินิจ³ พนักงานคุมประพฤติ/เจ้าหน้าที่ดูแลความประพฤติเยาวชน พนักงานขับรถ เจ้าหน้าที่ประสานงานชุมชน เจ้าหน้าที่ทรัพยากรโรงเรียน เจ้าหน้าที่ปกป้องคุ้มครองในโรงเรียน ควรได้รับการฝึกอบรม (Polaris, พ.ศ. 2558)

พัฒนาคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครอง

โครงการโพลาริส และเทศบาลเมืองโตรอนโต โครงการความร่วมมือระดับชาติเพื่อการต่อต้านความรุนแรง โครงการยูนิตีเพื่อบรรเทาปัญหาคนไร้บ้าน และศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพคนข้ามเพศประจำศาลาแกรนด์มหาวิทยาลัย ได้ทำการพัฒนาคู่มือ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ให้การรับรองสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในการเข้าถึงบริการและความคุ้มครอง ดังนี้

1. เทศบาลเมืองโตรอนโตจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการคดี การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และ**การให้บริการ**
2. โครงการโพลาริสเผยแพร่บทความวิจัยหลายฉบับที่กำหนดแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและอาสาสมัครในการตอบสนองต่อสถานการณ์และความต้องการเฉพาะด้านของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น *Breaking Barriers: Improving Services for LGBTQ Human Trafficking Victims* (จัดอุปสรรค: ปรับปรุงการให้บริการสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ) นอกจากนี้องค์กรยังได้จัดทำคู่มือในการเข้าถึงความช่วยเหลือและบริการสำหรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอีกด้วย⁴
3. โครงการความร่วมมือระดับชาติเพื่อการต่อต้านความรุนแรงจัดทำเอกสารเรื่อง **จากนโยบายสู่การปฏิบัติ : โปรแกรมการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติและครอบคลุมกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (From Policy to Practice: Nondiscrimination and Inclusion of LGBTQI Individuals in Victim Services Programs)** ซึ่งจัดทำขึ้นโดยเฉพาะสำหรับองค์กรที่ต้องรับมือกับสถานการณ์ความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงในครอบครัว เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการไม่เลือกปฏิบัติและการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
4. โครงการยูนิตีเพื่อบรรเทาปัญหาคนไร้บ้านในเมืองลอนดอนได้จัดทำ **แบบประเมินความต้องการของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในบ้านพักฉุกเฉิน** เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้บริหารบ้านพักฉุกเฉิน และเจ้าหน้าที่ด้านหน้าในการรับมือกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
5. ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพคนข้ามเพศประจำศาลาแกรนด์มหาวิทยาลัย จัดทำ**คู่มือการให้บริการสุขภาพคนข้ามเพศ** สำหรับแพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ และผู้ให้บริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง โดยทางศูนย์นำคู่มือนี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนข้ามเพศที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และพนักงานทำความสะอาด เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศและการตีตรา

พิจารณาสถานคุ้มครองทางเลือกสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ

โครงการความร่วมมือระดับชาติเพื่อการต่อต้านความรุนแรงมีความเห็นว่า ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศหรือบุคคลที่แสดงออกทางเพศไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคมควรถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองสำหรับเพศสภาพที่ผู้เสียหายระบุและรู้สึกสะดวกใจที่สุด อย่างไรก็ตาม โครงการได้เสนอให้องค์กรที่ให้บริการจัดให้มีสถานคุ้มครองทางเลือกสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น โรงแรม อะพาร์ตเมนต์ หรือบ้านส่วนตัว ตามความเหมาะสม และควรจัดให้มีกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เสียหายที่อาศัยอยู่ในที่พักทางเลือกสามารถเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียมกับผู้เสียหายในสถานคุ้มครองได้รับ เช่น การเข้าร่วมกลุ่มสนับสนุน หรือการเข้าร่วมประชุมกับสถานคุ้มครอง (โครงการความร่วมมือระดับชาติเพื่อการต่อต้านความรุนแรง, พ.ศ. 2558)

3 Reaching Out for Help: A Guide for LGBTQ Youth on How to Receive Support and Services from the National Human Trafficking Hotline and Staying Safe: Tips for LGBTQ Youth for How to Protect Yourself and Your Community from Human Trafficking.

4 Reaching Out for Help: A Guide for LGBTQ Youth on How to Receive Support and Services from the National Human Trafficking Hotline and Staying Safe: Tips for LGBTQ Youth for How to Protect Yourself and Your Community from Human Trafficking.

5 คู่มือการให้บริการสุขภาพคนข้ามเพศ

ข้อท้าทายในการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้า

มนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศมีแนวโน้มที่จะต้องการบริการให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองมากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น สิ่งที่สร้างความซับซ้อนให้กับ การตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น คือ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศมักจะไม่ได้รับการบ่งชี้ว่าเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และการ รายงานจำนวนผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศที่ต่ำกว่าความเป็นจริง ในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ปัญหาการค้ามนุษย์ในประชากรที่มีความหลากหลายทางเพศ มักจะถูกมองข้ามเนื่องจาก 1) ลักษณะซ่อนเร้นของการค้าประเวณีในคนเพศเดียวกัน และการตีตราที่เกี่ยวข้องกับการเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (Martinez, พ.ศ. 2559) และ 2) การสันนิษฐานว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีเพศวิถีและเพศสภาพเพียง 2 เพศเท่านั้น (บุคคลที่ชอบเพศตรงข้ามและเพศสถานะสอดคล้อง) ในระหว่างการคัดแยก ผู้เสียหายและการสอบข้อเท็จจริง (Morales, พ.ศ. 2559) และ 3) เพศสภาพในระบบการ รายงานที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่เชื่อว่าการชอบเพศตรงข้ามเป็นบรรทัดฐานทางเพศ มาตรฐาน (heteronormative concept) กล่าวคือ มีเพียงชายหรือหญิงเท่านั้นไม่มี ตัวเลือกลำดับสำหรับเพศสภาพอื่น ๆ การขาดการรายงานข้อมูลนี้ควบคู่กันถือเป็นอุปสรรค สำหรับสถานคุ้มครองและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้บริการและการคุ้มครองเพื่อ ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะด้านของผู้เสียหายเหล่านี้ (Martinez, พ.ศ. 2559)

องค์กรที่ดำเนินงานด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ที่มีพื้นฐาน ความเชื่อทางศาสนามีข้อจำกัดในการให้บริการแก่ ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ

บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนามีบทบาทอย่างมากในการก่อให้เกิด การตีตราทางสังคมและการออกกฎหมายลงโทษผู้ที่มีความสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกัน และคนข้ามเพศ จากการศึกษาวิจัยพบว่า องค์กรทางศาสนาบางแห่งยื่นกรณในการอ้าง เสรีภาพในการนับถือศาสนาของตนโดยการปฏิเสธมิให้มีการให้ความคุ้มครองและบริการ แก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ (Boukli และ Renz, พ.ศ. 2562) นอกจากนี้ ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศอาจถูกบังคับให้ต้องอยู่ในกลุ่มผู้มีวิถีชีวิต ทางเลือกในองค์กรที่มีพื้นฐานความเชื่อทางศาสนา แม้จะมีกฎหมายห้ามมิให้มีการเลือก ปฏิบัติที่บัญญัติห้ามมิให้มีการปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือและผู้เสียหายจากการค้า มนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศก็ตาม (Marso, พ.ศ. 2557)

องค์กรบางแห่งโดยเฉพาะในประเทศที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุแห่งเพศวิถีหรืออัตลักษณ์ทางเพศไว้อย่างชัดเจน ปฏิเสธที่จะให้บริการบ้านพัก หรือบริการอื่น ๆ แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือมี ข้อจำกัดในการให้บริการดังกล่าว และบางกรณี องค์กรเหล่านี้ยังให้ผู้เสียหายที่มีความ หลากหลายทางเพศเปลี่ยน “วิถีชีวิตและพฤติกรรม” ของตน หรือ “เข้าร่วมกิจกรรมทาง ศาสนา” เพื่อเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขา (Beltram, พ.ศ. 2564)

ศึกษาเพิ่มเติม *‘Deconstructing the lesbian, gay, bisexual, transgender victim of sex trafficking: Harm, exceptionality and religion–sexuality tensions’ ได้ที่*
<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0269758018772670>

บุคลากรทางการแพทย์อาจขาดความละเอียดอ่อนต่อ ปัญหาที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลาย ทางเพศต้องเผชิญ

บุคลากรทางการแพทย์อาจไม่ตระหนักถึงปัญหาที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความ หลากหลายทางเพศต้องเผชิญเนื่องจากวัฒนธรรมการเหมารวมและการตีตราที่เชื่อมโยง การกระทำผิดต่อผู้เสียหายเข้ากับอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขา (Morales, พ.ศ. 2559) บุคลากรที่ได้รับการอบรมอย่างเหมาะสมเพื่อเพียงและช่องว่างทางความรู้ของ บุคลากรเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไม่สามารถเข้าถึง บริการด้านสุขภาพได้ ตามข้อมูลที่ได้รับจากสถาบันแพนเวย์ ประสบการณ์ด้านลบที่ บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับจากบุคลากรทางการแพทย์ เช่น การเลือก ปฏิบัติ หรือกีดกัน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้พวกเขาไม่เข้ารับบริการทางการแพทย์ หรือในบางกรณีบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอาจมองว่าให้บริการทางการแพทย์ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการให้บริการแก่พวกเขา (Fenway Institute, ม.ป.ป.) บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศยังคงต้องเผชิญกับอุปสรรคในการเข้าถึงบริการด้าน สุขภาพและบริการทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2561 กลุ่มธนาคารโลกได้ทำ การสำรวจภัย เสี่ยง และคนข้ามเพศที่เป็นผู้ใหญ่จำนวนทั้งสิ้น 2,302 คน ในประเทศ ไทย จากผลสำรวจพบว่าร้อยละ 36.5 ของกลุ่มดังกล่าวเคยถูกเหมารวมโดยผู้ให้บริการ ทางแพทย์ ร้อยละ 25.4 เคยถูกปฏิบัติด้วยความหยาบคาย ร้อยละ 24.6 เคยถูก คุกคามหรือล้อเลียน และร้อยละ 23.8 เคยถูกปฏิเสธการรักษาเนื่องจากพวกเขาเป็น บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ⁶

ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศต้องเผชิญกับข้อท ายเพิ่มเติมเมื่ออยู่ในความควบคุม การกักกัน หรือเรือนจำ

งานศึกษาวิจัยหลายฉบับชี้ให้เห็นว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต้องเผชิญกับข้อ ทายมากกว่าคนกลุ่มอื่นเมื่อต้องอยู่ในพื้นที่ที่จำกัดสิทธิ เช่น สถานกักกัน หรือ เรือนจำ งานศึกษาวิจัยฉบับหนึ่งพบว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา เยาวชนที่มีความ หลากหลายทางเพศที่อยู่ในสถานกักกันหรือทัณฑสถานต้องประสบกับการถูกคุกคาม การทำร้ายจิตใจ การทำร้ายร่างกาย และการล่วงละเมิดทางเพศ (Majd, Marksamer และ Reyes, พ.ศ. 2552) นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาวิจัยที่จัดทำโดยกระทรวงยุติธรรมสหรัฐ เรื่องกฎหมายขจัดการข่มขืนกระทำชำเราในเรือนจำ (Prison Rape Elimination Act – PREA) งานศึกษาวิจัยดังกล่าวพบว่าสาเหตุที่ผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศถูก ล่วงละเมิดทางเพศนั้นเป็นเพราะ “ความประมาทของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทาง เพศ หรือผู้ที่มิกรีธาทางไม่สอดคล้องกับความคาดหวังทางเพศแบบดั้งเดิม” (American Civil Liberties Union, พ.ศ. 2556)

ในประเทศไทย ไม่มีบทบัญญัติหรือกฎหมายใดที่กล่าวถึงประเด็นนักโทษที่มีความ หลากหลายทางเพศ และไม่มีแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสำหรับเรือนจำทั่วประเทศ และ เนื่องจากการขาดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานนี้เอง ทำให้เรือนจำต้องถิ่นแต่ละแห่ง ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแตกต่างกันออกไป เรือนจำต้องถิ่นส่วนใหญ่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตาม เพศที่ถูกกำหนด ณ แรกเกิด (อ่อนทอง, พ.ศ. 2562)

6 ตัวอย่างเช่น สถิติที่ปรากฏในรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยโดยกองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวง พม. รายงานเฉพาะจำนวน ผู้เสียหายที่เป็นชายหรือหญิงเท่านั้น

7 World Bank, Towards Inclusion of LGBTI People in Thailand, 2021 (ธนาคารโลก, สู่การมีส่วนร่วมของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย), พ.ศ. 2564)

การให้บริการแก่ผู้เสียหายจาก การค้ำมนุษย์ที่มีความหลากหลาย ทางเพศในประเทศไทย

ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ในประเทศไทยมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008) ไม่ว่าผู้เสียหายจะมีเพศสภาพ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ หรือวัฒนธรรมใดก็ตาม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ให้ความคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ และจัดตั้งสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ทั้งหมด 9 แห่งทั่วประเทศ ภายใต้การกำกับดูแลของกองต่อต้านการค้ำมนุษย์เพื่อให้การคุ้มครองแก่ผู้เสียหายโดยสถานคุ้มครองเหล่านี้มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ที่พักอาศัย อาหาร เสื้อผ้า การรักษาพยาบาล และการฝึกอบรมวิชาชีพ การฟื้นฟู การช่วยเหลือให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่สังคม และการส่งตัวกลับประเทศต้นทางตามความเหมาะสม ซึ่งสถานคุ้มครองทั้ง 9 แห่งนี้แบ่งการให้การดูแลตามเพศของผู้เสียหาย โดยมีสถานคุ้มครองจำนวน 4 แห่ง ที่เป็นสถานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิง (ตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก นครราชสีมา นนทบุรี และสุราษฎร์ธานี) สถานคุ้มครองจำนวน 4 แห่ง สำหรับผู้เสียหายที่เป็นผู้ชาย (ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงราย ปทุมธานี สงขลา และระนอง) และสถานคุ้มครองจำนวน 1 แห่ง สำหรับเด็กผู้ชาย (ตั้งอยู่ในจังหวัดนนทบุรี) นอกจากนี้ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นสถานคุ้มครองชาย ยังจัดให้มีบ้านและห้องส่วนตัวสำหรับผู้เสียหาย ปัจจุบันกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บริหารจัดการ

สถานคุ้มครองทั้ง 9 แห่ง โดยแบ่งแยกผู้เสียหายตามอัตลักษณ์ทางเพศที่ตายตัว กล่าวคือ ตามลักษณะความเป็นหญิงและความเป็นชาย สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องอาบน้ำถูกออกแบบมาเพื่อผู้ใช้งานที่เป็นเพศเดียวกันมีเพียงสถานคุ้มครองจังหวัดปทุมธานีเท่านั้นที่จัดให้มีห้องหรือบ้านส่วนตัวสำหรับผู้เสียหายที่เป็นครอบครัวเดียวกัน ภาพต้นแบบทางเพศสภาพยังปรากฏอยู่ในกิจกรรมบำบัดสำหรับผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ชายและหญิง ได้แก่ โปรแกรมฝึกอบรมสำหรับผู้เสียหายชายที่ประกอบด้วยการฝึกงานช่างไม้ งานเชื่อมโลหะ และงานเครื่องยนต์ ในขณะที่โปรแกรมฝึกอบรมสำหรับผู้เสียหายหญิงจะประกอบด้วยการฝึกทำอาหาร การจัดดอกไม้ งานเย็บปักถักร้อย และงานประดิษฐ์ อย่างไรก็ตาม โปรแกรมการให้บริการและความคุ้มครองบางประเภทยังคงไม่มีการเชื่อมโยงด้านเพศ เช่น การให้คำปรึกษา การส่งตัวเพื่อเข้ารับบริการทางการแพทย์ การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การพาตัวผู้เสียหายไปศาล และการส่งตัวผู้เสียหายกลับประเทศต้นทาง อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายอาจขอรับบริการจากเจ้าหน้าที่หญิงหรือชายที่ตนรู้สึกสบายใจที่จะพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์ด้วยในการเข้ารับคำปรึกษา และการเข้าพบนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา

สถานคุ้มครองของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง โดยแต่ละแห่งสามารถรองรับผู้เสียหายได้ประมาณ 180 ถึง 250 คน โดยทั่วไปแล้วสถานคุ้มครองจะมีอาคารสำนักงาน อาคารอเนกประสงค์ที่สามารถใช้เป็นโรงยิม หรือหอประชุมได้ หอพักสำหรับผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ และบ้านพักเจ้าหน้าที่ และสถานคุ้มครองแต่ละแห่งจะมีอาคารหอพักประมาณ 2 ถึง 3 อาคาร ซึ่งภายในสถานคุ้มครองจะไม่มีห้องนอนแยก แต่จะมีเตียงและตู้เสื้อผ้าจัดไว้สำหรับผู้เสียหายทุกคน และอาคารหอพักแต่ละอาคารจะมีทั้งห้องน้ำรวมและห้องน้ำส่วนตัวตั้งอยู่ในตัวอาคาร

โดยเฉลี่ยแล้วผู้เสียหายจะอาศัยอยู่ในสถานคุ้มครองเป็นเวลาประมาณ 6 เดือน ถึง 1 ปี ขึ้นอยู่กับประเภทของความช่วยเหลือที่พวกเขาได้รับ สถานคุ้มครองจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในการหางาน โดยช่วยดำเนินการติดต่อสำนักงานแรงงานจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ส่วนผู้เสียหายที่เป็นชาวโรฮิงจาจะอยู่ในสถานคุ้มครองนานกว่าผู้เสียหายรายอื่น ๆ เนื่องจากความกังวลเรื่องความปลอดภัยและสถานะทางกฎหมายเอกสารที่ไม่แน่นอน นอกจากนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ผ่านสถานคุ้มครองสำหรับเด็กและครอบครัว ภายใต้การกำกับดูแลของกรมกิจการเด็กและเยาวชนที่ตั้งอยู่ใน 76 จังหวัดทั่วประเทศไทยอีกด้วย

เพื่อเป็นการตอบสนองต่อข้อห่วงกังวลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ และตามข้อเสนอแนะที่ปรากฏในรายงานการทบทวนรูปแบบการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ริเริ่มกระบวนการให้การดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยมีแผนกำหนดให้สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงรายเป็นสถานที่ให้การดูแลทางเลือกสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยผู้อำนวยการสถานคุ้มครองคนใหม่เริ่มดำรงตำแหน่งเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

ข้อค้นพบที่ได้จากการทบทวนเอกสาร เช่น คู่มือในการให้การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก มีดังนี้

การคัดแยกผู้เสียหาย

การขาดการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการรายกรณีและการฟื้นฟูผู้เสียหายซึ่งควรมีการวางแผนตั้งแต่เมื่อเริ่มมีการติดต่อกับผู้เสียหายเป็นครั้งแรก กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายมีความสำคัญอย่างมากต่อการให้บริการหลังการให้ความช่วยเหลือ (Rousseau, พ.ศ. 2562) โดยกระบวนการนี้จะเป็นการพิจารณาตัดสินใจว่าจะส่งตัวผู้เสียหายไปยังสถานคุ้มครองใด และข้อมูลที่ได้รับจากการคัดแยกผู้เสียหายจะถูกนำมาใช้ในการวางแผนบริหารจัดการคดี (นักจิตวิทยา, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

กระบวนการคัดกรองและการคัดแยกผู้เสียหายอาศัยวิธีการแบ่งแยกเพศที่ตายตัวและผู้เสียหายจะถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองตามเพศสรีระของตน หรือตามค่าน้ำหนักที่ปรากฏในเอกสารประจำตัว ซึ่งแบบฟอร์มการคัดกรองและแบบฟอร์มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีตัวเลือกเพียง 2 ตัวเลือกเท่านั้นคือเพศชายหรือเพศหญิงทำให้เป็นอุปสรรคสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในการเปิดเผยเพศสภาพของตน นอกจากนี้ ผู้เสียหายยังไม่มีสิทธิเลือกสถานคุ้มครองตามที่ตนต้องการอีกด้วย

คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ที่จัดทำโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในส่วนตัวที่ 3 ระบุว่า ผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิงหรือเด็กผู้หญิงหรือหญิงที่มีบุตรชายอายุต่ำกว่า 6 ปี จะถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองสำหรับผู้หญิงในจังหวัดพิษณุโลก สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา และนนทบุรี เด็กผู้ชายที่มีอายุ 6 ถึง 15 ปี จะถูกส่งตัวไปยังสถาน

แรกรับเด็กชายปากเกร็ด (หรือบ้านภูมิเวท) ในจังหวัดนนทบุรี และผู้เสียหายชายที่มีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป และผู้เสียหายที่มีสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวทุกคน เช่น สามี ภรรยา และลูก จะถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองชายในจังหวัดเชียงราย หนองสงขลา และปทุมธานี อย่างไรก็ตาม ไม่มีแนวทางสำหรับการส่งตัวผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

กระบวนการคัดกรองและระบุเพศสภาพของผู้เสียหาย

ทีมคัดแยกผู้เสียหายขาดแนวทางในการคัดแยกและคัดกรองผู้เสียหายที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพ ทีมสหวิชาชีพจะคัดแยกผู้เสียหายและส่งตัวไปยังสถานคุ้มครอง เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองมักจะไม่เข้าร่วมในกระบวนการการคัดแยกผู้เสียหาย แม้บางครั้งพวกเขาจะได้รับเชิญจากทีมสหวิชาชีพให้เข้าร่วมก็ตาม

สำหรับทีมสหวิชาชีพ สิ่งที่พวกเขาให้ความสนใจคือรูปร่าง (ร่างกาย) มากกว่าเพศสภาพ อีกปัญหาหนึ่งคือการคัดแยกผู้เสียนั้นจะดำเนินการทันทีที่มีการพบเจอผู้เสียหาย หากเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดูแลคดี พวกเขาจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่คัดแยกผู้เสียหาย และเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จึงไม่ค่อยตระหนักถึงความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพ นอกจากนี้ ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานสาธารณสุขอีกด้วย (ผู้จัดการ, สถานคุ้มครองขององค์กรพัฒนาเอกชน, 5 เมษายน พ.ศ. 2564)

เวลาและสถานที่ทำการคัดแยกผู้เสียหายอาจไม่เหมาะสมหรือไม่ปลอดภัยสำหรับผู้เสียหายในการเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขา ซึ่งการคัดแยกผู้เสียหายนี้จะดำเนินการภายหลังจากที่เจ้าหน้าที่พบเจอผู้เสียหายทันที และอาจดำเนินการในสถานที่ที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็น ท่าเรือ สถานีตำรวจ อาคารของหน่วยงานภาครัฐหรือสำนักงานขององค์กรพัฒนาเอกชน

เจ้าหน้าที่ไม่ให้เวลาและพื้นที่แก่ผู้เสียหายในการคิด ตักตะกอน และพิจารณาสถานการณ์ เนื่องจากพวกเขา [เจ้าหน้าที่] ต้องรีบคัดแยกผู้เสียหายให้เสร็จสิ้นทันทีภายใน 24 ชั่วโมง หากเป็นไปได้ พวกเขาจะทำการสัมภาษณ์ผู้เสียหายที่ท่าเรือ หรือสถานที่อื่น ๆ ที่มีนายหน้าหรือนายจ้างอยู่ใกล้ ๆ (ผู้จัดการ, สถานคุ้มครองขององค์กรพัฒนาเอกชน, 5 เมษายน พ.ศ. 2564) บางครั้งอาจทำการคัดแยกผู้เสียหายที่สถานีตำรวจ เมื่อคัดแยกผู้เสียหายเสร็จแล้ว ผู้เสียหายจะถูกส่งตัวมาที่บ้านพักของพวกเขา และเนื่องจากเป็นบ้านพักชาย เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงไม่ได้แจ้งเพศสภาพของผู้เสียหายให้เราทราบ (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานรัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

สถานคุ้มครองมักจะอาศัยข้อมูลที่ปรากฏบนเอกสารประจำตัวของผู้เสียหาย (หากมี) เพื่อใช้พิจารณาตัดสินใจ แทนที่จะเริ่มต้นสนทนากับผู้เสียหายโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เสียหายที่เป็นเด็ก เพื่อสนับสนุนให้พวกเขาเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศและแจ้งความต้องการเฉพาะด้านของพวกเขา

8 ระหว่างการลงพื้นที่ คณะวิจัยได้พบกับกลุ่มผู้เสียหายชาวโรฮิงจาในสถานคุ้มครองจังหวัดสงขลาและเชียงราย ซึ่งบางคนอยู่ในสถานคุ้มครองมาเป็นเวลากว่า 2 ปีแล้ว เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองอธิบายว่าเนื่องจากพวกเขาเป็นบุคคลไร้รัฐ และไม่มีสถานะในประเทศต้นทาง สถานคุ้มครองจึงไม่สามารถดำเนินการส่งตัวพวกเขากลับประเทศได้

เมื่อผู้เสียหายเดินทางมาถึงสถานคุ้มครอง เราจะไม่ทำการคัดแยกผู้เสียหายซ้ำอีกครั้ง เราจะตรวจดูเอกสารส่งตัวและตรวจร่างกายของผู้เสียหาย รวมถึงประวัติการรักษาจากทางโรงพยาบาล เอกสารการคัดแยกผู้เสียหาย เพศ ณ แรกเกิดของผู้เสียหาย และบัตรประจำตัวประชาชน หากไม่มีเอกสารดังกล่าว เราจะพิจารณาลักษณะภายนอกของพวกเขา (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 9 มีนาคม พ.ศ. 2564)

แบบฟอร์มและเอกสารทางกฎหมายไม่มีตัวเลือกอัตลักษณ์ทางเพศ

แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีตัวเลือกเพศสภาพเพียง 2 ข้อเท่านั้น คือ เพศชาย และ เพศหญิง มุมมองของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อผู้เสียหายถูกหล่อหลอมจากข้อมูลที่ปรากฏในแบบฟอร์มและเอกสารซึ่งมีอิทธิพลต่อการออกแบบและการวางแผนการบริหารจัดการรายกรณี หรือการให้บริการอื่น ๆ การจัดทำแบบฟอร์มที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพ และเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศได้กำหนดอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขา นับเป็นก้าวแรกที่สำคัญต่อการให้บริการที่เหมาะสมแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ แบบฟอร์มที่มีความครอบคลุมจะช่วยให้ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศรู้สึกสะดวกใจที่จะเปิดเผยอัตลักษณ์ของตนเองมากขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถประเมินความต้องการเฉพาะด้านของพวกเขาได้ดีขึ้นด้วย (Mirella, Beltram, ผู้จัดการความร่วมมือระหว่างประเทศ, Polaris, 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2564) ดูภาคผนวก 4 สำหรับแนวทางในการจัดทำเครื่องมือสำหรับการประเมินและการคัดกรองที่ครอบคลุม

ระบบของเรานั้นยาก เพราะมีเพียงตัวเลือกเพศชายกับเพศหญิงเท่านั้น ไม่มีตัวเลือกอัตลักษณ์ทางเพศอื่น ๆ เลย (ไลฟ์สเกิลส์ไทยแลนด์, 9 เมษายน พ.ศ. 2564)

ปัญหาหลักคือระบบที่มีการแบ่งแยกเพศหญิงและเพศชายแบบตายตัว ดังนั้น ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้เสียหายอาจถือว่า [บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ] เหล่านี้มีอภิสิทธิ์เหนือผู้อื่นหากพวกเขาได้รับบริการที่ออกแบบมาโดยเฉพาะสำหรับความต้องการพวกเขา (ผู้เชี่ยวชาญด้านบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2564)

กระบวนการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย

หลังจากคัดแยกและตัดสินใจเลือกสถานคุ้มครองให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์แล้ว ผู้เสียหายอาจต้องอาศัยอยู่ในสถานคุ้มครองสำหรับเด็กและครอบครัวประจำจังหวัดหรือท้องถิ่น สถานคุ้มครองขององค์กรพัฒนาเอกชน หรือบ้านพักทางเลือกอื่นเป็นการชั่วคราว ก่อนถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐเพื่อพักอาศัยในระยะยาว ผู้เสียหายในสถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐจะต้องเข้ารับการรักษาสุขภาพ/ตรวจร่างกาย ซึ่งขั้นตอนนี้อาจใช้เวลาตั้งแต่ 1 สัปดาห์ ถึง 3 เดือน

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศไม่มีโอกาสเลือกสถานคุ้มครองเอง

การตัดสินใจเลือกสถานคุ้มครองให้แก่ผู้เสียหายโดยส่วนใหญ่แล้วจะดำเนินการโดยทีมสหวิชาชีพ ซึ่งทางทีมสหวิชาชีพจะพิจารณาจากเพศที่ถูกกำหนด ณ แรกเกิดของผู้เสียหายเป็นอันดับแรก โดยไม่คำนึงถึงความต้องการเฉพาะด้านของผู้เสียหาย

สำหรับผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิงและเด็กผู้หญิงที่ไม่มีทางเลือกมากนัก พวกเธอจะถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองสำหรับเด็กและครอบครัวประจำจังหวัดนั้น ๆ แต่สำหรับผู้เสียหายที่เป็นผู้ชายและเด็กผู้ชายที่อายุต่ำกว่า 18 ปี กลับไม่มีสถานคุ้มครองในลักษณะเดียวกัน และ

สำหรับผู้เสียหายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ สถานการณ์ยิ่งซับซ้อนขึ้นไปอีก ในหลายกรณีทีมสหวิชาชีพจะส่งตัว “ผู้เสียหายชายและเด็กผู้ชาย” ไปยังสำนักงานขององค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นที่ที่แรงงานข้ามชาติชายอาศัยอยู่ (ผู้จัดการ, มูลนิธิผู้หญิง, สำนักงานอำเภอแม่สอด, 29 มิถุนายน พ.ศ. 2564)

ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพและตรวจร่างกาย

ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศไม่สามารถเลือกเพศของแพทย์ที่ทำการตรวจร่างกายพวกเขาได้ ตัวอย่างเช่น กรณีสตรีข้ามเพศ เนื่องจากในทางกฎหมายถือว่าพวกเขาคือผู้ชาย ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจร่างกายจึงเป็นแพทย์ชาย ข้อจำกัดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการขาดความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และกีดกันมิให้ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศแสดงความต้องการของตนเองได้

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้าใจร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายต้องตกลงร่วมกันว่าใครจะเป็นผู้ตรวจร่างกาย คำถามคือหากผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศมีอวัยวะเพศชายและมีหน้าอกเหมือนผู้หญิง ใครควรเป็นผู้ตรวจร่างกายพวกเขา เพื่อเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพวกเขา (ไลฟ์สเกิลส์ไทยแลนด์, 9 เมษายน พ.ศ. 2564)

กระบวนการแรกรับ

กระบวนการแรกรับอาจใช้เวลาหลายสัปดาห์ เพื่อให้ผู้เสียหายปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ และรับทราบเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนในสถานคุ้มครอง เพื่อให้สถานคุ้มครองประเมินความต้องการของผู้เสียหาย และวางแผนการบริหารจัดการรายกรณี

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะต้องได้รับแจ้งสิทธิและหน้าที่ของตนเมื่อเดินทางมาถึงสถานคุ้มครอง โดยทางสถานคุ้มครองได้จัดเตรียมแบบแจ้งสิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (สคม. 04) และแบบแจ้งกฎระเบียบสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ว่าด้วยข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้รับการคุ้มครอง (สคม. 05) ทั้งในรูปแบบเอกสารและวิดีโอเป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาเขมร ภาษาเมียนมา ภาษาเวียดนาม ภาษาลาว และภาษาจีนแมนดารินไว้สำหรับผู้เสียหาย (ผู้อำนวยการ, กองต่อต้านการค้ามนุษย์, 20 ธันวาคม พ.ศ. 2563 และ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2564) ซึ่งแม้ว่าแบบฟอร์มแจ้งสิทธิผู้เสียหายจะได้อธิบายถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้เสียหายพึงได้รับไว้อย่างชัดเจน (ได้แก่ สิทธิในการได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็น อาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การศึกษา การฝึกอบรม และการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การเรียกค่าสินไหมทดแทน สิทธิในการได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยทั้งก่อนและหลังการดำเนินคดี โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัว สิทธิในการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว และสิทธิในการได้รับการคุ้มครองไม่ถูกดำเนินคดีภายใต้กฎหมายว่าด้วยคนข้ามเมือง) แต่ยังคงขาดการอธิบายความแตกต่างและรายละเอียดของความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และความต้องการเฉพาะด้านของผู้เสียหาย

เราจะเห็นว่าแบบแจ้งสิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีการอธิบายเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายไว้โดยละเอียด แต่ไม่ได้แจ้งให้ผู้เสียหายทราบว่าพวกเขาสามารถทำอะไรหรือร้องขออะไรได้บ้างตามความต้องการเฉพาะด้านของตน ซึ่งเป็นการปิดกั้นมิให้ผู้เสียหายสามารถแสดงข้อห่วงกังวลใด ๆ ที่พวกเขามีอยู่เกี่ยวกับชีวิต ความปลอดภัย และความมั่นคงของพวกเขา แม้พวกเขาจะต้องอยู่ในสถานคุ้มครองเป็นระยะเวลาหนึ่งก็ตาม (ผู้จัดการ, มูลนิธิผู้หญิง, สำนักงานอำเภอแม่สอด, 29 มิถุนายน พ.ศ. 2564)

ช่องว่างทางความรู้เกี่ยวกับเพศวิถีและอัตลักษณ์

ทางเพศ

เพศวิถีและเพศสภาพของผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศมักจะถูกสันนิษฐานจากลักษณะทางกายภาพ และการเหมารวม ประกอบกับการขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้บริการที่มีความละเอียดอ่อนด้านเพศสภาพ เพศวิถี และเพศสภาพ เจ้าหน้าที่ที่สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐจึงอาจไม่เข้าใจความหมายของคำว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือความครอบคลุมด้านเพศสภาพ

พวกเราไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเพศวิถีหรืออัตลักษณ์ทางเพศมาก่อน จึงไม่รู้ว่าจะต้องรับมือกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นสตรีข้ามเพศอย่างไร (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

พวกเราเคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเพศสภาพที่จัดโดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวหนึ่งครั้ง แต่การอบรมครั้งนั้นไม่มีหัวข้อเกี่ยวกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และแม้ว่าเราจะเคยเรียนเกี่ยวกับประเด็นนี้ในมหาวิทยาลัย ข้อมูลเหล่านั้นก็ล้าสมัยไปแล้ว เพราะสถานการณ์ของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 5 มีนาคม พ.ศ. 2564)

สถานคุ้มครองของเราไม่มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ เพราะเป็นสถานคุ้มครองสำหรับผู้หญิง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทางเพศ ดังนั้น จึงไม่มีผู้เสียหายที่เป็นเลสเบี้ยนหรือทอม (ผู้อำนวยการ, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 5 มีนาคม พ.ศ. 2564)

เนื่องจากบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นกลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาสูง พวกเขามักจะไม่ค่อยตกเป็นเหยื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พวกเขามีหน้าที่การงานที่ดี และไม่มีปัญหาในการหางาน (นักสังคมสงเคราะห์, หน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

พวกเราไม่ทราบอัตลักษณ์ทางเพศที่แท้จริงของพวกเขา เราจะไม่รู้อย่างไร เพราะผู้เสียหายบางรายต้องเก็บเรื่องนี้ไว้เป็นความลับ เพราะต้องทำงานบนเรือประมงที่มีพื้นที่จำกัดและไม่มีที่ให้หลบหนี พวกเขาไม่อาจเปิดเผยอัตลักษณ์ที่แท้จริงของพวกเขาได้ด้วยเหตุผลเรื่องความปลอดภัย (ผู้จัดการ, สถานคุ้มครองขององค์กรพัฒนาเอกชน, 5 เมษายน พ.ศ. 2564)

ตอนนั้นฉันไม่รู้ว่าจะขออะไร แต่ผู้เสียหายบอกกับฉันว่าหากพวกเขาไม่ได้รับการบำบัดด้วยฮอร์โมน มันจะส่งผลต่อหน้าอกของพวกเขา พวกเขาขอให้เราซื้อฮอร์โมนให้ เพราะการขาดฮอร์โมนจะส่งผลกระทบต่อร่างกายและสุขภาพของพวกเขา แต่สถานคุ้มครองในตอนนั้นไม่อนุญาตให้พวกเขาเข้าถึงฮอร์โมนเพราะเราไม่แน่ใจถึงผลกระทบของตัวยา และเราอ่านในสิ่งยาภาษาอังกฤษไม่ออกด้วย (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

การให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือ

กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายเป็นขั้นตอนที่จะกำหนดการให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศจะได้รับ การตัดสินใจของทีมสหวิชาชีพจึงมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากทีมสหวิชาชีพจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกสถานคุ้มครองที่เหมาะสมสำหรับผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ที่สถานคุ้มครองและผู้เสียหายจะไม่มีส่วนในการตัดสินใจ นอกจากนี้ การให้บริการและโปรแกรมส่วนใหญ่ที่สถานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของหน่วยงานภาครัฐ

และภาคเอกชนจัดให้มีขึ้นนั้น มีพื้นฐานมาจากการแบ่งแยกอัตลักษณ์ทางเพศที่ตายตัว กล่าวคือ แบ่งตามลักษณะความเป็นหญิง และความเป็นชาย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่มีกรอบการดำเนินงานด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศที่สถานคุ้มครองสามารถนำมาปรับใช้ในการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ

แม้ว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะออกนโยบายที่กำหนดให้สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐต้องจัดให้มีการให้ความคุ้มครองและการดูแลผู้เสียหายตามอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขา แต่ยังขาดกรอบการดำเนินงานด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศในระดับกระทรวง ที่สถานคุ้มครองจะสามารถนำมาใช้อ้างอิงสำหรับการปรับใช้นโยบายได้

ในปัจจุบันเรายังไม่มีนโยบายสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ เรามีเพียงแค่สถานคุ้มครอง 4 แห่งสำหรับผู้หญิงและสถานคุ้มครอง 5 แห่งสำหรับผู้ชาย ตามนโยบายหลักกว้างๆ ของพวกเรา หากคุณเป็นผู้หญิง คุณจะถูกลำเลียงไปยังสถานคุ้มครองสำหรับผู้หญิง หากคุณเป็นผู้ชาย คุณจะถูกลำเลียงไปยังสถานคุ้มครองสำหรับผู้ชาย (ผู้อำนวยการ, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 5 มีนาคม พ.ศ. 2564)

พวกเราไม่มีความรู้เรื่องเพศสภาพ หรืออัตลักษณ์ทางเพศ บางเรื่องก็เป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน เช่น ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศที่มีหน้าอก แต่ยังไม่ได้รับเข้ารับการผ่าตัดแปลงเพศ พวกเราต้องอยู่ในสถานคุ้มครองไหน สถานคุ้มครองสำหรับผู้หญิงหรือผู้ชาย พวกเขาสามารถขอชุดชั้นในได้หรือไม่ หากถูกส่งไปอยู่สถานคุ้มครองชาย ทางสถานคุ้มครองจะมองพวกเขาอย่างไร หากพวกเขาต้องได้รับการบำบัดด้วยฮอร์โมน ฮอร์โมนถือเป็นยาหรือไม่ พวกเขาสามารถพบแพทย์ได้หรือไม่ (ไลฟส์เกิลส์ไทยแลนด์, 9 เมษายน พ.ศ. 2564)

เนื่องจากไม่มีกรอบการดำเนินงานด้านเพศสภาพและวิถีที่เป็นระบบ สถานคุ้มครองจึงบริหารจัดการสถานการณ์เป็นรายกรณีไป เจ้าหน้าที่ที่สถานคุ้มครองขาดความกังวลเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสตรีข้ามเพศ แม้ว่าสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จังหวัดเชียงราย จะได้รับมอบหมายให้เป็นสถานคุ้มครองนาร่องสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่ยังขาดแนวทางที่เหมาะสมในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเขาขาดทรัพยากรและความรู้ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน การทดลองจนขาดนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับวิถีปฏิบัติในการให้บริการสถานคุ้มครองแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่ออุดช่องว่างดังกล่าว เจ้าหน้าที่ที่สถานคุ้มครองจึงได้นำส่งข้อเสนอโครงการต่อกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อขอเงินสนับสนุนสำหรับการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศและการดำเนินงานของสถานคุ้มครอง และทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับกองกฎหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการร่างกระบวนการและนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานคุ้มครอง

นอกเหนือจากการขาดแนวทางในการให้บริการผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศแล้ว กระบวนการที่มีอยู่ในปัจจุบันยังขาดความยืดหยุ่น และไม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์และเงื่อนไขบางประการของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้ ตัวอย่างเช่น สถานคุ้มครองชายหลายแห่งไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มีงบประมาณสำหรับการจัดหาชุดชั้นในและฮอร์โมนให้กับสตรีข้ามเพศ

สภาพแวดล้อมในสถานคุ้มครองที่ค่อนข้างเข้มงวดอาจส่งผลกระทบต่อความเต็มใจในการเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ (Simon Baker, 20 เมษายน พ.ศ. 2564) กฎระเบียบของสถานคุ้มครองนั้นประกอบด้วยข้อกำหนดเสรีภาพในการเคลื่อนไหวและการสื่อสาร และแนวทางสำหรับการแต่งกายและทรงผม⁹ ผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ จึงอาจไม่เต็มใจหรือไม่สามารถเรียกร้องเพื่อความต้องการของตนเองได้ (โลฟสกีส์ไทยแลนด์, 9 เมษายน พ.ศ. 2564)

เราจำเป็นต้องมีกฎ เพราะเราเคยมีผู้เสียหายจำนวนมาก สิ่งสำคัญคือทุกอย่างจะต้องเป็นระเบียบ เพราะเรามีเจ้าหน้าที่ผู้หญิงจำนวนมาก แต่เราเป็นสถานคุ้มครองชายเรามีเครื่องแบบ เสื้อโปโล และกางเกง ผู้เสียหายต้องตัดผมสั้นเพื่อที่จะได้แยกออกจากใครเป็นผู้เสียหาย (ผู้อำนวยการ, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 7 เมษายน พ.ศ. 2564)

ผู้เสียหายไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปข้างนอกเพียงลำพัง พวกเขาต้องไปกับพวกเขาในทุก ๆ ที่ที่ไป เช่น ไปตัดผม หรือซื้อของ นอกจากนี้ เรายังพาพวกเขาไปสิ่งที่ทำงานและรับกลับหลังเลิกงานอีกด้วย (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 4 เมษายน พ.ศ. 2564)

อย่างไรก็ตาม สถานคุ้มครองขององค์กรพัฒนาเอกชนบางแห่งมีความยืดหยุ่นต่อความต้องการของผู้เสียหายมากกว่า

พวกเขาอนุญาตให้พวกเขา [ผู้เสียหาย] ไปทำงานข้างนอกเพื่อหาเงิน พวกเขาสามารถเดินทางไปในมาไหนได้อย่างอิสระ แต่ต้องกลับมาก่อนสองทุ่ม สถานคุ้มครองของเราไม่มีรั้วกัน เราให้อิสระแก่พวกเขา และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน 7 วันต่อสัปดาห์ (ผู้จัดการ, สถานคุ้มครองขององค์กรพัฒนาเอกชน, 5 เมษายน พ.ศ. 2564)

การขาดคำนิยามและความเข้าใจในอัตลักษณ์ของคน

ข้ามเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ

ภาษาไทย กฎหมาย และนโยบายภายในประเทศไม่มีการให้คำนิยามที่ชัดเจนเพื่ออธิบายลักษณะของบุคคลข้ามเพศ หรือแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ หรือการแสดงออกทางเพศ (UNDP โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, พ.ศ. 2561) การขาดความชัดเจนในเรื่องของคำจำกัดความและความเข้าใจส่งผลกระทบต่อความพยายามในการรณรงค์ให้เกิดการยอมรับเพศสภาพในทางกฎหมาย ตลอดจนการรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความละเอียดอ่อนในการให้บริการและการคุ้มครอง การส่งตัวผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศทุกคนไปยังสถานคุ้มครองแห่งเดียวกันสะท้อนให้เห็นว่าผู้ออกนโยบายไม่เข้าใจเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศอย่างแท้จริง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการ (Timo Ojanen, ผู้เชี่ยวชาญด้านบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2564)

สังคมไทยใช้คำว่า “LGBT” (เพศทางเลือก) ในความหมายอย่างแคบ หากต้องการความชัดเจนเราต้องขอให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศระบุตัวตนของพวกเขา และคำดังกล่าวไม่ควรมีการนำมาใช้เพื่อกำหนดใคร ดังนั้น เราจึงควรถามผู้เสียหายว่าสถานคุ้มครองใดที่พวกเขารู้สึกสบายใจที่จะอยู่มากที่สุด (Timo Ojanen, ผู้เชี่ยวชาญด้านบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2564)

การจะกำหนดและชี้ชัดว่าผู้เสียหายควรถูกส่งไปยังสถานคุ้มครองใดเป็นเรื่องยาก หากเขาหรือเธอมีทั้งอวัยวะเพศชายและหน้าอก (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบุคคลที่มีความหลากหลาย

ทางเพศในสถานคุ้มครองมีจำนวนไม่เพียงพอ

สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นสถานคุ้มครองนาร่องสำหรับการดูแลและบริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ เช่น ห้องนอน และห้องน้ำแยก

ตอนที่เรารับกลุ่มผู้เสียหายชาวกัมพูชาที่มีหญิงข้ามเพศ 2 คนเข้ามา สถานคุ้มครองของเราไม่มีห้องน้ำแยก ประกอบกับสถานคุ้มครองก็แออัดมากอยู่แล้ว ดังนั้น เราจึงจัดให้กลุ่มผู้เสียหายชาวกัมพูชาอาศัยอยู่ในห้องพักในขณะที่ผู้เสียหายชาวกัมพูชาต้องอาศัยอยู่ในอาคารอเนกประสงค์ที่ไม่มีห้องน้ำหญิงข้ามเพศ 2 คนนี้เคยถูกผู้เสียหายชาวกัมพูชาแอมองตอนอาบน้ำเลย ต้องให้ผู้เสียหายชาวกัมพูชาคนอื่น ๆ ไปห้องน้ำเป็นเพื่อนพวกเขาเสมอ เรายังพบอีกว่าผู้เสียหายชาวกัมพูชาเคยขอจับหน้าอกและขมิ้นเพศสัมพันธ์กับพวกเขา (นักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

สถานคุ้มครองของเราเคยมีผู้เสียหายที่แสดงตัวตนอย่างชัดเจนว่าเป็นม่าย เขาก็เคยถูกผู้เสียหายคนอื่น ๆ กลั่นแกล้ง ผู้อำนวยการบ้านพักในขณะนั้นคิดว่าเขาควรได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ เพราะสถานคุ้มครองของเราไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน 7 วันต่อสัปดาห์ เพื่อไม่ให้เกิดความรุนแรง ผู้อำนวยการเลยให้ผู้เสียหายไปพักอยู่ที่บ้านของเขาแทน (นักจิตวิทยา, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์และคำว่า “ครอบครัว”

ผู้เสียหายชายหรือหญิงที่มีคู่รักเป็นคนต่างเพศจะถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งจัดให้มีห้องพักหรือบ้านแยกส่วนตัว ในขณะที่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศและคู่รักจะถูกส่งตัวไปที่สถานคุ้มครองสำหรับผู้ชายหรือผู้หญิงตามเพศที่ถูกกำหนด ณ แรกเกิดของพวกเขา โดยที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศและคู่รักจะสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ความคุ้มครอง และบริการ ในฐานะปัจเจกชนได้ แต่ไม่มีสิทธิเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ความคุ้มครอง และบริการที่จัดไว้สำหรับผู้เสียหายที่เป็นครอบครัวเดียวกันหรือเป็นคู่รักกันนี้

ในปี พ.ศ. 2562 มีคู่รักที่เป็นเกย์ชาวกัมพูชา (เกย์และหญิงข้ามเพศ) และหญิงข้ามเพศ 1 คน ถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองพร้อมกับกลุ่มผู้เสียหายชาวกัมพูชากลุ่มใหญ่คนอื่น ๆ สถานคุ้มครองดังกล่าวไม่มีห้องแยกส่วนตัวสำหรับพวกเขา หญิงข้ามเพศทั้ง 2 คน มีรูปร่างเป็นผู้หญิงและมีหน้าอก แต่คู่รักคู่นี้กลับถูกส่งตัวไปที่สถานคุ้มครองจังหวัดเชียงใหม่ตามเพศของพวกเขา (บทสัมภาษณ์จากนักสังคมสงเคราะห์, สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ, 19 มีนาคม พ.ศ. 2564)

9 แบบแจ้งกฎระเบียบสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ว่าด้วยข้อพึงปฏิบัติ สำหรับผู้รับการคุ้มครอง (แบบ สคม. 05) ข้อ 17 ระบุว่า ผู้เสียหายจะต้องสวมใส่เครื่องแต่งกาย/เครื่องนุ่งห่ม ที่ทางสถานคุ้มครองจัดสรรไว้ให้ (แบบแจ้งกฎระเบียบสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ว่าด้วย ข้อพึงปฏิบัติ สำหรับผู้รับการคุ้มครอง (แบบ สคม. 05))

ข้อเสนอแนะสำหรับกองต่อต้านการค้ามนุษย์

แม้ว่าสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (สถานคุ้มครองของหน่วยงานภาครัฐ) ใน 8 จังหวัด จะมีความก้าวหน้าขึ้นอย่างมากในการให้การดูแล ให้ความช่วยเหลือ และให้การคุ้มครองแก่ผู้เสียหายไม่ว่าผู้เสียหายจะมีสัญชาติ ศาสนา เพศ สภาพ และภูมิหลังใดก็ตาม และเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองจะได้แสดงให้เห็นถึงการมีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเคารพสิทธิดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่หลายคนก็แสดงความกังวลเกี่ยวกับความรู้ที่จำกัดของตนในเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ และการให้บริการและการคุ้มครองผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศที่จำกัด ซึ่งความกังวลของพวกเขาครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานในทุกด้าน ตั้งแต่การคัดแยกผู้เสียหายไปจนถึงการให้ความช่วยเหลือ

การศึกษานี้ยังได้บ่งชี้ข้อท้าทายที่พบตลอดทั้งกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย การส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ กระบวนการเฝ้าระวัง และการให้ความคุ้มครองผู้เสียหาย ดังนี้

1. การขาดแบบฟอร์มที่เป็นมิตรต่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
2. การขาดการมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในการตัดสินใจเข้ารับการรักษาพยาบาล และเลือกสถานคุ้มครอง
3. ความรู้และประสบการณ์ที่จำกัดของเจ้าหน้าที่ในประเด็นเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ

ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ เป็นข้อเสนอแนะสำหรับกองต่อต้านการค้ามนุษย์และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้ง 9 แห่ง ตามข้อห่วงกังวลข้อจำกัด ข้อท้าทายที่สถานคุ้มครองกำลังประสบ และจุดแข็งที่สถานคุ้มครองมี

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สนับสนุนให้มีการสร้างสถานคุ้มครองที่ครอบคลุมบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย
2. เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขาและการให้ความช่วยเหลือ
3. พิจารณาจัดให้มีการร่วมมือระหว่างทีมสหวิชาชีพ และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการส่งต่อความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จัดการฝึกอบรมเรื่องเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศให้แก่เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครอง และเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ กำหนดแนวทางในการปรับใช้แนวคิดความเสมอภาคทางเพศ
2. ติดต่อขอความช่วยเหลือจากองค์กรที่ดำเนินงานด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และผู้เชี่ยวชาญด้านเพศสภาพในการจัดการฝึกอบรม
3. ปรับปรุงคู่มือในการให้การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยเพิ่มแนวทางในการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ
4. ปรับปรุงหรือแก้ไขแบบฟอร์ม คำถาม และเอกสารที่ใช้ในการคัดแยกผู้เสียหาย การส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ กระบวนการเฝ้าระวัง และการให้ความช่วยเหลือที่แสดงให้เห็นถึงความเคารพในเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สนับสนุนให้มีการสร้างสถานคุ้มครองที่ครอบคลุมบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

นโยบายการมอบหมายให้สถานคุ้มครองในจังหวัดเชียงรายเป็นสถานคุ้มครองทางเลือกสำหรับการดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศสะท้อนให้เห็นถึงความห่วงกังวลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต่อการให้การคุ้มครองและปกป้องสิทธิของผู้เสียหายกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม แนวทางสถานคุ้มครองเดียวเช่นนี้อาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะด้านและความพึงพอใจของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศได้ทั้งหมด

ตัวอักษร L, G, B, T, Q และ I เป็นอักษรย่อที่สื่อถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างและมีเอกลักษณ์ และแต่ละอัตลักษณ์ก็มีความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้น ถึงแม้ว่าแผนการที่จะจัดตั้งให้สถานคุ้มครองจังหวัดเชียงรายเป็นสถานคุ้มครองต้นแบบ จะเป็นก้าวที่สำคัญจะไปสู่ความครอบคลุมของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่เป้าหมายที่แท้จริงควรจะเป็นการจัดให้มีการดูแลผู้เสียหายในสถานคุ้มครองทั้ง 9 แห่ง เนื่องจากการส่งตัวผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศไปยังสถานคุ้มครองแห่งเดียวกันก็เปรียบเสมือนการส่งตัวผู้เสียหายที่เป็นผู้ชายและผู้หญิงไปยังสถานคุ้มครองเดียวกัน¹⁰ และเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายทุกคนไม่ว่าจะมีเพศวิถีใดจะมีพื้นที่ปลอดภัย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรให้ความสำคัญกับการตัดสินใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหาย และเพิ่มความละเอียดอ่อนเรื่องเพศสภาพ โดยปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในสถานคุ้มครองโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความมั่นคง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เสียหายทั้งที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและที่ไม่ใช่บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

นอกจากนี้ สถานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในจังหวัดเชียงราย และจังหวัดอื่น ๆ อาจนำวิธีดังต่อไปนี้มาใช้ เพื่อพัฒนาสถานคุ้มครองของตนให้เป็นสถานคุ้มครองที่ครอบคลุมและเป็นมิตรต่อผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น

1. ติดป้ายหรือโปสเตอร์ที่สื่อถึงความเป็นมิตรต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและนโยบายต่อต้านการคุกคามในสถานคุ้มครอง
2. จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ที่ระบุสิทธิและหน้าที่ของผู้เสียหายทุกคน รวมถึงสิทธิของผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศในหลายภาษา (อาจทำเป็นวิดีโอแนะนำสำหรับผู้ที่ไม่อ่านหนังสือออก)

10 บทสัมภาษณ์กับ Timo Ojanen, ผู้เชี่ยวชาญด้านบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2564

- พัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมที่ไม่เจาะจงเพศ สถานคุ้มครองชายอาจจัดให้มีการสอนทำอาหาร หรืองานประดิษฐ์ ในขณะที่สถานคุ้มครองหญิงอาจฝึกอบรมงานที่ใช้ทักษะทางเทคนิค เช่น งานช่างไม้ หรืองานไม้ เป็นต้น
- ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ และห้องนอน
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
- คอยให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่และผู้เสียหายเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องสถานคุ้มครองที่ครอบคลุมบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
- สื่อสารเรื่องความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพเป็นประจำ (เพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ ความต้องการเฉพาะด้าน สิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มาตรฐานระหว่างประเทศ และหลักการไม่ก่อให้เกิดอันตราย) วิธีนี้จะช่วยป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับประโยชน์หรือความใส่ใจมากกว่าคนกลุ่มอื่น
- กำหนดนโยบาย ขั้นตอน กฎระเบียบ และแนวทางในสถานคุ้มครอง ที่เคารพต่อศักดิ์ศรีและอิสระในการกำหนดตนเอง และจัดการเลือกปฏิบัติ การเกลียดกลัวคนรักเพศเดียวกัน (Homophobia) การเกลียดกลัวคนที่รักได้มากกว่าหนึ่งเพศ (Biphobia) และการเกลียดกลัวการข้ามเพศ (Transphobia)

☑ เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขาและการให้ความช่วยเหลือ

การให้สิทธิแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในการเลือกและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งหมดที่มีพื้นฐานมาจากความเข้าใจและการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เสียหาย นับเป็นจุดเริ่มต้นในการให้บริการที่ครอบคลุม ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือการขาดหน่วยงานที่มารองรับ ซึ่งอาจส่งผลกระทบร้ายแรงต่อการฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม หากมีความเป็นไปได้ในแง่ของการเงินและการดำเนินงาน ผู้เสียหายควรมีสิทธิเลือกดังต่อไปนี้

- สิทธิในการเลือกสถานคุ้มครองที่พวกเขาต้องการอาศัยอยู่โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขา
- สิทธิในการเลือกเพศของแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ที่จะทำการตรวจสุขภาพ/ตรวจร่างกายพวกเขา และ
- สิทธิในการตัดสินใจเลือกงานนอกสถานคุ้มครองที่เหมาะสม

☑ พิจารณาจัดให้มีการร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างทีมสหวิชาชีพและสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการส่งต่อความช่วยเหลือ

เจ้าหน้าที่จากสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรได้รับเชิญให้เข้าร่วมในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายกับทีมสหวิชาชีพเป็นการเฉพาะกิจ อย่างไรก็ตาม ในหลายกรณี สถานคุ้มครองจะไม่ได้รับแจ้งเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะด้านหรืออัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหายจนกว่าผู้เสียหายจะเดินทางมาถึง ดังนั้น สถานคุ้มครองจึงไม่สามารถวางแผนการให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่เหมาะสม และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกล่วงหน้าได้ งานศึกษาวิจัยนี้จึงเสนอให้มีการดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างทีมสหวิชาชีพและสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในขั้นตอนการคัดแยกผู้เสียหาย

☑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

☑ จัดฝึกอบรมเรื่องเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศให้แก่เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครอง และเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการส่งต่อความช่วยเหลือ กำหนดแนวทางในการปรับใช้แนวคิดความเสมอภาคทางเพศ

การศึกษาวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาเรื่องเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครอง ทีมสหวิชาชีพ รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าพนักงานตรวจแรงงาน ล่าม และนักกฎหมายจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการคัดแยกผู้เสียหายโดยคำนึงถึงความละเอียดอ่อนด้านเพศสภาพด้วยเช่นกัน

การฝึกอบรมจะช่วยป้องกันมิให้ผู้เสียหายรู้สึกเหมือนถูกระงับซ้ำอีกครั้ง ปรับปรุงกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย และวางแผนการให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น

ตัวอย่างการให้บริการที่ออกแบบขึ้นสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะ มีดังนี้

- จัดให้มีของใช้ส่วนตัวและของใช้เพื่อการดูแลสุขอนามัยที่เหมาะสมต่อเพศสภาพของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึงเสื้อผ้า สนับสนุนให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิเข้าถึงการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมน
- พูดคุยกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศก่อนที่ผู้เสียหายจะเข้าพบกับที่ปรึกษา แพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อสอบถามเพศของที่ปรึกษา แพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่ผู้เสียหายรู้สึกสะดวกใจที่จะเข้าพบ

3. หากเป็นไปได้ ให้เสนอตัวเลือกสถานที่นอนเพื่อให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศเลือก อีกทั้งต้องให้แน่ใจว่าพวกเขาจะได้รับความเป็นส่วนตัวเวลาอาบน้ำ

การศึกษาวิจัยเสนอว่าผู้ที่ทำการฝึกอบรมควรเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และการฝึกอบรมควรประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. เพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ
2. ข้อท้าทายและปัญหาที่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศอาจต้องประสบ
3. การเคารพต่อสถานการณ์ของแต่ละบุคคลและความต้องการเฉพาะด้าน เพื่อรับรองความปลอดภัยของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และบุคคลที่ใช้ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่อาศัยอยู่ในสถานคุ้มครอง
4. การสะท้อนตนเองและความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ อคติที่ซ่อนเร้น และทัศนคติ

นอกจากนี้ สถานคุ้มครองควรที่จะแสวงหาความร่วมมืออย่างเป็นระบบและความร่วมมือระยะยาวกับองค์กรที่ดำเนินด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และผู้เชี่ยวชาญด้านเพศสภาพ ภายในภูมิภาคเดียวกัน เพื่อปรับปรุงกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการวางแผนการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับผู้เสียหาย ความร่วมมืออาจอยู่ในรูปแบบของการจัดให้มีที่ปรึกษาที่สถานคุ้มครองเพื่อฝึกอบรมหรือให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่อาจทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงคอยให้ปรึกษาแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ

เพื่อให้เกิดความร่วมมือดังกล่าว กองต่อต้านการค้ามนุษย์อาจพิจารณาจัดทำทำเนียบหน่วยงานราชการและองค์กรพัฒนาเอกชนที่ดำเนินงานเพื่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือกองต่อต้านการค้ามนุษย์อาจพิจารณาจัดประชุมหรือสัมมนากับองค์กรที่ดำเนินงานด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ/เพศสภาพ เพื่อเสนอนโยบายคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ และขอความเห็นและข้อเสนอแนะ

👍 ปรับปรุงคู่มือในการให้การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยเพิ่มแนวทางในการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่เนื่องจากไม่มีแนวทางที่ชัดเจน แม้ว่าสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงรายจะได้รับมอบหมายให้เป็นสถานคุ้มครองทางเลือกสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่ยังไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติที่ชัดเจน และมีสถานคุ้มครองอีก 5 แห่ง ที่เคยมีประสบการณ์ในการให้บริการและให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่การปรับเปลี่ยนการให้บริการและความคุ้มครองดังกล่าวเป็นการปรับเปลี่ยนเป็นรายกรณีไป ตัวอย่างเช่น สถานคุ้มครองจังหวัดสงขลาได้ปรับเปลี่ยนห้องในบ้านของผู้อำนวยความสะดวกให้เป็นห้องนอนสำหรับผู้เสียหายที่เป็นเกย์ นอกจากนี้ สถานคุ้มครองจังหวัดเชียงรายยังเคยปฏิเสธคำขอรับการบำบัดด้วยฮอร์โมนของผู้เสียหายที่เป็นสตรีข้ามเพศ เพราะเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจถึงความจำเป็น (ดูตัวอย่างกรณีศึกษา)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกองต่อต้านการค้ามนุษย์อาจพิจารณาปรับปรุงคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปรับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเพิ่มแนวทางในการให้การคุ้มครองผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ ตั้งแต่กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายไปจนถึงการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ การแรกรับผู้เสียหาย และการให้ความช่วยเหลือ กล่าวคือ คู่มือฉบับนี้ควรครอบคลุมถึงเรื่องดังต่อไปนี้

1. การคัดแยกผู้เสียหายและการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ

- ชุดคำถามและแบบฟอร์มที่ครอบคลุม (ระบุตัวเลือกสำหรับผู้ชาย ผู้หญิง เลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล คนข้ามเพศ เครียร์ คนที่มีเพศกำกวม)
- การใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือกใช้
- การให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความปลอดภัยของพวกเขา
- การพัฒนานโยบายความเป็นส่วนตัวของข้อมูลที่เคร่งครัด สำหรับกรณีที่ผู้เสียหายไม่ประสงค์ที่จะเปิดเผยเพศสภาพหรือเพศวิถีของตน
- เกณฑ์หรือแนวทางในการส่งต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อเข้ารับบริการเพิ่มเติม

2. กระบวนการแรกรับ

- การใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือกใช้
- แบบฟอร์มที่ครอบคลุม
- การยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศและการแสดงออกทางเพศตามผู้เสียหายกำหนด
- การสรุปขั้นตอนในการแจ้งข้อห้วงกังวลหรือข้อร้องเรียนโดยครบถ้วน ตลอดจนสร้างความมั่นใจให้กับผู้เสียหายว่าสถานคุ้มครองมีสภาพแวดล้อมที่ต้อนรับและครอบคลุมบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

- การจัดให้มีห้องนอน ห้องอาบน้ำ และห้องน้ำแยกและปลอดภัยสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ และอนุญาตให้ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศมีสิทธิใช้ห้องนอนที่กำหนดไว้สำหรับเพศสภาพใดเพศสภาพหนึ่งตามเพศสภาพที่ผู้เสียหายระบุ
- การเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยเกี่ยวกับการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมน การเปลี่ยนแปลงเพศ สิ่งจำเป็นตามอัตลักษณ์ทางเพศ และเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญต่อการบริหารจัดการรายกรณี
- เกณฑ์หรือแนวทางในการพัฒนาแผนการให้ความคุ้มครองสำหรับคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศ

3. กระบวนการให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือ

- การให้บริการและการบำบัดที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศ
- การจัดให้มีห้องนอน ห้องอาบน้ำ และห้องน้ำแยกและปลอดภัยสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ และอนุญาตให้ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศมีสิทธิใช้ห้องนอนที่กำหนดไว้สำหรับเพศสภาพใดเพศสภาพหนึ่งตามเพศสภาพที่ผู้เสียหายระบุ
- การเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยเกี่ยวกับการบำบัดโดยใช้ฮอร์โมน การเปลี่ยนแปลงเพศ สิ่งจำเป็นตามอัตลักษณ์ทางเพศ และเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญต่อการบริหารจัดการรายกรณี
- การพัฒนานโยบายความเป็นส่วนตัวของข้อมูลอย่างเคร่งครัดสำหรับกรณีที่ผู้เสียหายไม่ประสงค์ที่จะเปิดเผยเพศสภาพหรือเพศวิถีของตน
- แผนโดยเฉพาะเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายที่เป็นผู้ชาย ผู้หญิง และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
- แผนการดำเนินงานที่เหมาะสมในการส่งตัวผู้เสียหายไปยังผู้ให้บริการด้านสุขภาพที่ต้อนรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ในกรณีที่สถานคุ้มครองที่รับการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือไม่สามารถให้บริการด้านสุขภาพหรือให้การสนับสนุนได้
- แนวทางในการแสวงหาและพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรที่ดำเนินงานด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

☑️ ปรับปรุงหรือแก้ไขแบบฟอร์ม คำถาม และเอกสารที่ใช้ในการคัดแยกผู้เสียหาย ส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ กระบวนการแรกรับ และการให้ความช่วยเหลือ ที่แสดงให้เห็นถึงความเคารพในเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ

สำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและกระบวนการแรกรับอาจยังทำให้ผู้เสียหายรู้สึกเปราะบางและสิ้นหวังมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่ความหวาดกลัวในการเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศของตน ดังนั้น การมีนโยบายที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้การรับรองว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศจะมีสิทธิเข้าถึงบริการและการคุ้มครองที่ตรงกับความต้องการของพวกเขา

กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและกระบวนการแรกรับตัวผู้เสียหายยังขาดถามคำถามที่ครอบคลุมและเป็นมิตรต่อผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ และขาดแบบฟอร์มที่ครอบคลุมที่มีตัวเลือกที่อธิบายอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหาย ดังนั้น แทนที่จะสันนิษฐาน เจ้าหน้าที่บางรายอาจถามผู้เสียหายถึงอัตลักษณ์ทางเพศของพวกเขาได้

ตัวอย่างคำถามเพิ่มเติมสำหรับการสัมภาษณ์เบื้องต้นในกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย มีดังนี้

1. คุณต้องการให้เราเรียกคุณด้วยชื่ออะไร
2. สรรพนามที่คุณต้องการให้ผู้อื่นใช้เรียกคุณคืออะไร
3. คุณจะอธิบายอัตลักษณ์ทางเพศของคุณว่าอย่างไร
 - ก) เพศชาย
 - ข) เพศหญิง
 - ค) คนข้ามเพศ
 - ง) เพศสภาพ
 - จ) คนที่แสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคม
 - ฉ) คนที่ไม่ปิดกั้นทางเพศ
 - ช) อื่น ๆ : _____

4. คุณจะอธิบายเพศวิถีของคุณอย่างไร
 - ก) ไม่ฝักใฝ่ทางเพศ
 - ข) ไบเซ็กชวล
 - ค) เกย์
 - ง) เลสเบี้ยน
 - จ) ชอบเพศตรงข้าม
 - ฉ) แพนเซ็กชวล
 - ง) อื่น ๆ : _____ (Polaris, พ.ศ. 2558)
5. ชื่อ/ชื่อเล่นใดที่คุณต้องการให้เราใช้เรียกคุณ (Quinn, พ.ศ. 2553)

ตัวอย่างกระบวนการและคำถามเพิ่มเติมสำหรับกระบวนการแรกเริ่ม มีดังนี้

1. อธิบายให้ผู้เสียหายทราบว่าสถานคุ้มครองนั้นมีสภาพแวดล้อมที่ให้การต้อนรับและครอบคลุม ปราศจากการเลือกปฏิบัติ และทุกคนจะได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพ ไม่ว่าบุคคลดังกล่าวจะมีอัตลักษณ์ทางเพศใดก็ตาม และอธิบายขั้นตอนการแจ้งข้อห้วงกังวลหรือข้อร้องเรียน
2. คำถามสำหรับกระบวนการแรกเริ่ม¹¹
 - ก. คุณต้องการให้เราเรียกคุณด้วยชื่ออะไร (Polaris, พ.ศ. 2558)
 - ข. สรรพนามที่คุณต้องการให้ผู้อื่นใช้เรียกคุณคืออะไร (Polaris, พ.ศ. 2558)
 - ค. เพศที่ระบุบนสูติบัตรของคุณคืออะไร (3/40 Blueprint, ม.ป.ป.)
 - ง. คุณจะอธิบายอัตลักษณ์ทางเพศของคุณอย่างไร คำตอบอาจรวมถึงผู้ชาย ผู้หญิง คนข้ามเพศ คนที่แสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคม คนที่ไม่ปิดกั้นทางเพศ และอื่น ๆ (กรุณาระบุคำตอบ) (Polaris, พ.ศ. 2558)
 - จ. คุณจะอธิบายเพศวิถีของคุณอย่างไร คำตอบอาจรวมถึงไม่ฝักใฝ่ทางเพศ ไบเซ็กชวล เกย์ เลสเบี้ยน ชอบเพศตรงข้าม แพนเซ็กชวล และอื่น ๆ (กรุณาระบุคำตอบ) (Polaris, พ.ศ. 2558)
 - ฉ. อัตลักษณ์ใดที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับคุณ (3/40 Blueprint, ม.ป.ป.)
 - ช. คุณได้ให้ข้อมูลกับเราว่าคุณเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ คุณมีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือไม่ หรือคุณมีความต้องการใด ๆ หรือไม่เพื่อช่วยให้คุณสามารถพักอาศัยอยู่ในสถานคุ้มครองแห่งนี้ได้อย่างสบายใจมากขึ้น
 - ซ. สถานคุ้มครองของเรามีกฎต่อต้านการคุกคาม รวมถึงการคุกคามด้วยเหตุแห่งเพศวิถี การแสดงออกทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งฉัน/ผมจะอธิบายให้กฎหมายเหล่านี้ให้คุณฟัง

กรณีศึกษา

เมื่อไม่นานมานี้ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงรายได้ดำเนินงานร่วมกับองค์กรด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและผู้เชี่ยวชาญด้านเพศสภาพ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองพบว่าพวกเขารู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำบัดด้วยฮอร์โมน ที่ผู้เสียหายที่เป็นสตรีข้ามเพศร้องขอ เจ้าหน้าที่จึงติดต่อมูลนิธิเอ็มพลัส องค์กรแกนนำด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอคำปรึกษา และสถานคุ้มครองจึงได้ตัดสินใจอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้ารับการบำบัดด้วยฮอร์โมนหากมีการร้องขอ นอกจากนี้ สถานคุ้มครองยังตระหนักได้ว่าเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ในประเด็นเรื่องเพศสภาพ พวกเขาจึงขอคำปรึกษาจากกลุ่มไลฟ์สไตล์ ไทยแลนด์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้คำปรึกษาด้านเพศสภาพ เพื่อจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพให้แก่พนักงาน เพื่อที่สถานคุ้มครองจะได้จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางเลือกสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดเชียงราย

11 โปรดดูภาคผนวก 1) การจัดทำเครื่องมือสำหรับกระบวนการแรกเริ่ม การคัดกรอง และการประเมินที่ครอบคลุมและแม่นยำ (โครงการ 3/40 บลูพริ้นท์ รัฐอิลลินอยส์, สหรัฐอเมริกา) และ 2) แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นที่ครอบคลุมสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ, ศูนย์สุขภาพแคทเธอริน (Catherine's Health Center), รัฐมิชิแกน, สหรัฐอเมริกา สำหรับตัวอย่างการสัมภาษณ์ คำถามสำหรับกระบวนการแรกเริ่ม และแบบสัมภาษณ์เบื้องต้นที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพ เอกสารทั้ง 2 ฉบับนี้ยังให้คำแนะนำ สิ่งที่ดีและไม่ควรทำ และแนวทางสำหรับการตั้งคำถามและจัดทำแบบฟอร์ม

รายการอ้างอิง

- Beltram, Mirella, บทสัมภาษณ์โดย ภัทธกร ภูทอง. พ.ศ. 2564. การศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการสำหรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย (28 พฤษภาคม).
- Beltram, Mirella, บทสัมภาษณ์โดย ภัทธกร ภูทอง. พ.ศ. 2564. การคุ้มครองและบริการสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ (28 พฤษภาคม).
- Blueprint, 3/40. พ.ศ. 2564. “3/140 Blueprint.” <https://www.340blueprintproject.com/>. 5 สิงหาคม. https://www.340blueprintproject.com/wp-content/uploads/2017/09/Screening-Assessment-Tools-Infos_5.pdf.
- Boukli, Avi, และ Flora Renz. พ.ศ. 2564. “รื้อถอนโครงสร้างผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล และคนข้ามเพศ : อันตราย ความแตกต่าง และความตึงเครียดในเรื่องเพศวิถีและศาสนา (Deconstructing the lesbian, gay, bisexual, transgender victim of sex trafficking: Harm, exceptionality and religion–sexuality tensions).” *International Review of Victimology* 71–90.
- Campaign, Human Rights. ม.ป.ป. การสมรสเท่าเทียมทั่วโลก (Marriage Equality Around the World). <https://www.hrc.org/resources/marriage-equality-around-the-world>.
- Center, Catherine Health. ม.ป.ป. “ความเท่าเทียมด้านสุขภาพ : แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นที่ครอบคลุมสำหรับผู้ชุมนุมบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (Health Equity: Inclusive Intake Forms for the LGBT+ Community).” Michigan Department of Health & Human Services. <https://www.michiganhhs.org/bccp/PDFs/AnnualMtg/Handouts/Catherines-FormChanges.pdf>.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ. พ.ศ. 2564. กฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป. 30 เมษายน. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TX/?uri=CELEX:12012P/TXT>.
- สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ. พ.ศ. 2564. เกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและสิทธิมนุษยชน (About LGBTI people and human rights). 1 พฤษภาคม. <https://www.ohchr.org/EN/Issues/LGBTI/Pages/AboutLGBTIandHR.aspx>.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งออนแทรีโอ. พ.ศ. 2564. ภาคผนวก ข : คำอธิบายศัพท์เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศและการแสดงออกทางเพศ (Appendix B: Glossary for understanding gender identity and expression). 25 มิถุนายน. <http://www.ohrc.on.ca/en/policy-preventing-discrimination-because-gender-identity-and-gender-expression/appendix-b-glossary-understanding-gender-identity-and-expression>.
- Cope, Julie Darke & Allison. พ.ศ. 2545. คู่มือนโยบายที่ครอบคลุมคนข้ามเพศสำหรับองค์กรเพื่อสิทธิสตรี (Trans Inclusion Policy Manual For Women’s Organizations). บริติชโคลัมเบีย: Trans Alliance Society.
- สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ. พ.ศ. 2564. รายงานสากลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2563 (Global Report on Trafficking in Persons 2020). เขียนมา : สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ.
- กองต่อต้านการค้ามนุษย์, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พ.ศ. 2563. รายงานผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ของประเทศไทย (1 มกราคม - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564). กรุงเทพมหานคร: กองต่อต้านการค้ามนุษย์, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- Fund, PROMO. ม.ป.ป. “คำอธิบายศัพท์เกี่ยวกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ Terms Glossary).” PROMO. <https://www.drury.edu/files/pdf/diversity/glossary.pdf>.
- กลุ่มธนาคารโลก. พ.ศ. 2561. ความครอบคลุมทางเศรษฐกิจของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (Economic Inclusion of LGBTI Groups in Thailand). วอชิงตัน ดีซี: ธนาคารโลก.
- Huésped, Fundación. พ.ศ. 2557. กฎหมายว่าด้วยอัตลักษณ์ทางเพศและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของบุคคลข้ามเพศในประเทศอาร์เจนตินา (Gender identity law and transgender people access to health care in Argentina). บัวโนสไอเรส: Fundación Huésped.
- โฮลธอร์. 2519. พ.ร.บ. ความเท่าเทียมฉบับ “ลัทธิทั้งต้น”. 16 กันยายน. <https://law.or.th/node/3848>.
- Institute, Fenway. ม.ป.ป. การให้บริการและการดูแลที่ครอบคลุมสำหรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ : แนวทางสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ (Providing Inclusive Services and Care for LGBT People: A Guide for Health Care Staff). แมสซาชูเซตส์: Fenway Institute.
- Jindasurat, Chai. ม.ป.ป. จากนโยบายสู่การปฏิบัติ : โปรแกรมการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติและครอบคลุมกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (From Policy to Practice: Nondiscrimination and Inclusion of LGBTQ Individuals in Victims Services Programs). นิวยอร์กซิตี้ : New York City Anti-Violence Project.
- London, Unity Project for Relief of Homelessness in. พ.ศ. 2558. การประเมินความต้องการบ้านพักฉุกเฉินของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในลอนดอน (LGBT Needs Assessment for Emergency Shelters in London), ออนแทรีโอ. Unity Project for Relief of Homelessness in London.
- Majd, Katayoon, Jody Marksamer และ Carolyn Reyes. พ.ศ. 2552. ความยุติธรรมที่ซ่อนเร้น :เยาวชนที่เป็นเลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล และคนข้ามเพศในศาลเยาวชน (Hidden Injustice: Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Youth in Juvenile Courts). ซานฟรานซิสโก : Legal Services for Children and National Center for Lesbian Rights.
- Marso, Andy. พ.ศ. 2557. นิติบัญญัติตั้งคำถามถึงกบฏสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในกฎหมายต่อต้านการเลือกปฏิบัติต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Lawmaker questions including gays in human trafficking anti-discrimination regs). 7 มกราคม. <https://www.cjonline.com/article/20140107/NEWS/301079738>.
- Martinez, Omar. พ.ศ. 2556. “การค้ามนุษย์ทางเพศของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ : การเรียกร้องให้มีบริการ การค้นคว้าวิจัย และการดำเนินงาน (Sex Trafficking of LGBT Individuals: A Call for Service Provision, Research, and Action).” *American Bar Association Journal* 21-24.
- Morales, Olivia. พ.ศ. 2559. ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+ victims of human trafficking). <https://rosanjoseiomint/SITE/en/blog/lgbtqi-victims-human-trafficking>.
- Omar Martinez และ Guadalupe Kelle. พ.ศ. 2556. “การค้ามนุษย์ทางเพศในบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (Sex Trafficking of LGBT Individuals).” National Center for Biotechnology Information. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4204396/>.
- อ๋องทอง, ธรณีย์. พ.ศ. 2564. “การคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง : ศึกษากรณีกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (Prisoner’s Rights Protection: Study on LGBT Prisoners).” *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์* 470-480.
- Polaris. พ.ศ. 2558. ขจัดอุปสรรค : ปรับปรุงการให้บริการสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (Breaking Barriers: Improving Services for LGBTQ Human Trafficking Victims). วอชิงตัน ดีซี : กรรณาคม.
- Quinn, Mary-Elizabeth. พ.ศ. 2553. เปิดใจเปิดโอกาส (Open Minds Open Doors). แมสซาชูเซตส์: The Network/La Red.

- Renz, Avi Boukli และ Flora. พ.ศ. 2564. “รื้อถอนโครงสร้างผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเลสเบี้ยน เกย์ ไบแซ็กชวล และคนข้ามเพศ : อันตราย ความแตกต่าง และความตึงเครียดในเรื่องเพศวิถีและศาสนา (Deconstructing the lesbian, gay, bisexual, transgender victim of sex trafficking: Harm, exceptionality and religion–sexuality tensions).” *International Review of Victimology* 71–90.
- Rights, European Union Agency for Fundamental. พ.ศ. 2564. “กฎหมายสหภาพยุโรปให้การคุ้มครองเพศวิถีจากการเลือกปฏิบัติอย่างไร (How EU Law Offers Protection from Sexual Orientation Discrimination).” เว็บไซต์ของ European Union Agency for Fundamental Rights Web Site. 29 เมษายน. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1227-Factsheet-homophobia-protection-law_EN.pdf.
- Rousseau, David. พ.ศ. 2564. การทบทวนรูปแบบการให้ความช่วยเหลือและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย (Review of Models of Care for Trafficking Survivors in Thailand). ประเทศไทย : องค์การวินร็อค อินเตอร์เนชั่นแนล.
- Saner, Emine. พ.ศ. 2556. *สิทธิเกย์ทั่วโลก : ประเทศที่ดีที่สุดและแย่ที่สุดในเรื่องความเท่าเทียม (Gay rights around the world: the best and worst countries for equality)*. 30 กรกฎาคม. <https://www.theguardian.com/world/2013/jul/30/gay-rights-world-best-worst-countries>.
- กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา. พ.ศ. 2564. *คำจำกัดความ (Definitions)*. 25 พฤษภาคม. <https://2001-2009.state.gov/g/tip/c16507.htm>.
- กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา. พ.ศ. 2563. *รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2563*. กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา.
- TGEU. พ.ศ. 2557. *เดนมาร์กประกาศใช้กฎหมายรับรองเพศสภาพแล้ว (Historic Danish Gender Recognition Law comes into Force)*. 1 กันยายน. <https://tgeu.org/tgeu-statement-historic-danish-gender-recognition-law-comes-into-force/>.
- ประเทศไทย, สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. พ.ศ. 2558. การประชุมเรื่อง “พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558”. 8 พฤษภาคม. <http://www.nhrc.or.th/News/Information-News/%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B0-%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87-%E0%B8%9E-%E0%B8%A3-%E0%B8%9A-%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B>.
- ประเทศไทย, โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ. พ.ศ. 2561. *การรับรองเพศสภาพทางกฎหมายในประเทศไทย : การทบทวนกฎหมายและนโยบาย (Legal Gender Recognition in Thailand: A Legal and Policy Review)*. กรุงเทพมหานคร : โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประเทศไทย.
- สำนักงานสำหรับการฝึกอบรมเหยื่ออาชญากรรมและศูนย์ช่วยเหลือทางเทคนิคเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานสำหรับเหยื่ออาชญากรรม, โครงการสำนักงานยุติธรรม, กระทรวงยุติธรรมสหรัฐ (The Office for Victims of Crime Training and Technical Assistance Center is a component of the Office for Victims of Crime, Office of Justice Programs, U.S. Department of Justice). ม.ป.ป. *ผู้เสียหายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ Victims)*. <https://www.ovcttac.gov/taskforceguide/eguide/4-supporting-victims/45-victim-populations/lgbtq-victims/>.
- Today, India. พ.ศ. 2561. *อินโดนีเซียจัดให้การรักร่วมเพศเป็น ‘ความผิดปกติทางจิต’ (Indonesia classifies homosexuality as ‘mental disorder’)*. February 3. <https://www.indiatoday.in/fyi/sto-ry/indonesia-classifies-homosexuality-as-mental-disorder-1160838-2018-02-03>.
- เทศบาลเมืองโทรอนโต. ม.ป.ป. “การบริหารจัดการคดี, การสนับสนุน และบริการ (Case management, support and services).” *เทศบาลเมืองโทรอนโต*. <https://www.toronto.ca/wp-content/uploads/2017/11/989e-toronto-shelter-standards-2016-chapter-10-case-management-supports-and-services.pdf>.
- Union, American Civil Liberties. พ.ศ. 2556. *ยุติความรุนแรง: ปกป้องผู้ต้องขังที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจากความรุนแรงทางเพศ (End the Abuse: Protecting LGBTI Prisoners from Sexual Assault)*. วอชิงตัน, ดีซี: American Civil Liberties Union.
- Wareham, Jamie. พ.ศ. 2563. *ชาวสิงคโปร์สนับสนุนกฎหมายยุคอาณานิคมต่อต้านคนรักร่วมเพศเดียวกัน : ประชาชน 5.7 ล้านคนเห็นว่าการรักร่วมเพศเดียวกันผิดกฎหมาย (Singapore Upholds Colonial Anti-Gay Laws: Being Gay Remains Illegal For 5.7 Million People)*. 30 มีนาคม. <https://www.forbes.com/sites/jamiewareham/2020/03/30/singapore-upholds-colonial-anti-gay-laws-being-gay-remains-illegal-for-57m-people/?sh=50cfd1f97ad9>.
- นิวซีแลนด์, สถิติ. พ.ศ. 2558. “อัตลักษณ์ทางเพศ – พัฒนามาตรฐานทางสถิติ : สถิติของประเทศนิวซีแลนด์ (Gender identity – Developing a statistical standard: Statistics New Zealand).” *การประชุมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดจำแนกข้อมูลสถิติระหว่างประเทศ (Meeting of the Expert Group on International Statistical Classifications)*. เวลลิงตัน : กองสถิติ, สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ. 14.
- แก้วศรี, จิตราภรณ์ วันสพงค์ และปิยะวรรณ. พ.ศ. 2563. *รายงานการศึกษา การทบทวนความก้าวหน้าของการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP).
- และคณะ, ชเนตติ ทินนาม. พ.ศ. 2563. ยุทธศาสตร์สุขภาพ LGBTQI+ พ.ศ. 2564-2566. กรุงเทพฯ : สมาคมเพศวิถีศึกษา.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พ.ศ. 2563. *สรุปรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กองต่อต้านการค้ามนุษย์. พ.ศ. 2563. *สรุปรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ : กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- คณะทำงานจัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. พ.ศ. 2555. *การคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพคนข้ามเพศ. พ.ศ. 2563. *คู่มือการให้บริการสุขภาพคนข้ามเพศ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพคนข้ามเพศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มติชน. พ.ศ. 2563. *พ.ร.บ.เท่าเทียมระหว่างเพศฯ ประตูปานแรกแห่งความ ‘สำเร็จ’ หรือ ‘ล้มเหลว’*. 23 สิงหาคม. https://www.matichon.co.th/lifestyle/social-women/news_2322738.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 การดูแลและบริการที่มีอยู่สำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในสถาน คุ้มครองในประเทศไทย

ลำดับ	รายการตรวจสอบ	สถานคุ้มครอง									หมายเหตุ
		สงขลา	นนทบุรี	นครราชสีมา	สุราษฎร์ธานี	เชียงราย	ปทุมธานี	พิษณุโลก	ระนอง	สตูล มาริส	
การบังคับใช้เพศสภาพของผู้เสียหาย*											
1	สอบถามอัตลักษณ์ทางเพศแทนการสันนิษฐาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	ใช้ชุดคำถามที่ครอบคลุมและเป็นมิตรต่อผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	แม้จะไม่มีชุดคำถาม แต่เจ้าหน้าที่สร้างบทสนทนาที่ช่วยให้ผู้เสียหายรู้สึกสะดวกใจที่จะเปิดเผยอัตลักษณ์ของตน
3	อ้างอิงและใช้แบบฟอร์มที่มีความครอบคลุม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	ใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	โดยทั่วไป สถานคุ้มครองจะใช้ชื่อที่ผู้เสียหายเลือกในบทสนทนาที่ไม่เป็นทางการ (หากทราบ)
3	ยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศและการแสดงออกทางเพศที่ผู้เสียหายระบุ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	พัฒนาและปฏิบัติตามนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้บริการและการฟื้นฟูตามอัตลักษณ์ทางเพศที่ผู้เสียหายระบุ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	พัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานและแผนนโยบายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองในการบังคับใช้กฎหมายที่มีความหลากหลายทางเพศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
กระบวนการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ											
6	ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

ลำดับ	รายการตรวจสอบ	สถานคุ้มครอง									หมายเหตุ
		สงขลา	นนทบุรี	นครราชสีมา	สุราษฎร์ธานี	เชียงราย	ปทุมธานี	พิษณุโลก	ระนอง	สตูล	
7	ผู้เสียหายมีสิทธิเลือกสถานคุ้มครองตามเพศสภาพที่ตนระบุและรู้สึกสบายใจที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	มีนโยบายรักษาความลับของข้อมูลสำหรับกระบวนการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
กระบวนการเฝ้าระวัง											
10	มีและปฏิบัติตามนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้บริการและการฟื้นฟูตามอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหายระบุ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	อธิบายให้ผู้เสียหายทราบว่าสถานคุ้มครองมีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและครอบคลุม และเจ้าหน้าที่จะไม่ทนต่อการกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติและผู้เสียหายทราบวิธีการแจ้งข้อห่วงกังวลหรือข้อร้องเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	อย่างไรก็ตาม กิจกรรมนี้ไม่รวมถึงประเด็นของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
12	สอบถามอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหายทุกคนแทนการสันนิษฐาน	/	-	-	-	/	-	-	-	/	เจ้าหน้าที่จะสังเกตก่อนเริ่มถาม
13	จัดเตรียมชุดคำถามที่ครอบคลุมและเป็นมิตรต่อผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	ใช้แบบฟอร์มที่ครอบคลุม (มีตัวเลือกเกี่ยวกับเพศ เช่น เพศชาย เพศหญิง เลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล คนข้ามเพศ เควีร์ (คนเพศกำกวม))	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	ยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศและการแสดงออกทางเพศที่ผู้เสียหายระบุ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
16	ใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือก	/	/	/	/	/	/	/	/	/	โดยทั่วไป สถานคุ้มครองจะใช้ชื่อที่ผู้เสียหายเลือกในบทสนทนาที่ไม่เป็นทางการ
17	เปิดบทสนทนาเกี่ยวกับการบำบัดด้วยฮอร์โมน การเปลี่ยนแปลงเพศ สิ่งจำเป็นตามอัตลักษณ์ทางเพศ และเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญต่อการบริหารจัดการรายกรณี	/	-	-	-	/	-	-	-	/	

ลำดับ	รายการตรวจสอบ	สถานคุ้มครอง									หมายเหตุ
		สงขลา	นนทบุรี	นครราชสีมา	สุราษฎร์ธานี	เชียงราย	ปทุมธานี	พิษณุโลก	ระนอง	สตูล มาริส	
การให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือ											
18	นโยบายที่คณะกรรมการให้การอนุมัติซึ่งระบุรายละเอียดการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	เอกสารนโยบายหรือนโยบายฉบับภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น	/	/	/	/	/	/	/	/	/	อย่างไรก็ตามนโยบายฉบับนี้ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
20	แจกแผ่นพับข้อมูลเบื้องต้นที่เข้าใจง่ายให้แก่ผู้เสียหายเมื่อมีการร้องขอ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	อย่างไรก็ตามแผ่นพับนี้ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
21	เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึง มุมมองของผู้เสียหาย ความตระหนักถึงอคติภายในใด ๆ ที่มี และความตระหนักถึงอคติภายใน และการส่งเสริมให้เกิดการตอบสนองด้วยความเห็นอกเห็นใจ	-	-	-	-	/	-	-	-	-	
22	นโยบายการรักษาความลับของข้อมูลสำหรับผู้เสียหายที่ไม่ประสงค์จะเปิดเผยเพศสภาพหรือเพศวิถีของตน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
23	สัญลักษณ์ที่เห็นได้ชัดเจนที่แสดงถึงความเป็นมิตรต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศของสถานคุ้มครองหรือสำนักงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24	เจ้าหน้าที่ที่มีความหลากหลายทางเพศ	/	/	/	/	-	/	-	-	-	
25	งานหรือกิจกรรมที่ครอบคลุมสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
26	แผนการดำเนินงานเฉพาะเพื่อความปลอดภัยของผู้เสียหายชาย หญิง และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
27	ตัวเลือกสำหรับผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศในการเข้าถึงพื้นที่ส่วนนอนที่จัดไว้เหมาะสมกับเพศสภาพที่ผู้เสียหายระบุ	/	-	-	-	-	-	-	/	/	เนื่องจากขณะนี้ไม่มีผู้เสียหายอยู่ในสถานคุ้มครองจำนวนน้อยลง
28	เมื่อผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศแจ้งความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือศักดิ์ศรีของตน สถานคุ้มครองจะจัดหาเตียงในห้องที่ไม่จำกัดเพศ/ห้องส่วนตัวให้	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

ลำดับ	รายการตรวจสอบ	สถานคุ้มครอง									หมายเหตุ
		สงขลา	นนทบุรี	นครราชสีมา	สุราษฎร์ธานี	เชียงราย	ปทุมธานี	พิษณุโลก	ระนอง	สตูล	
29	จัดให้มีอุปกรณ์อาบน้ำและของใช้เพื่อสุขอนามัยที่จำเป็นสำหรับผู้เสียหายตลอดระยะเวลาที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่ในสถานคุ้มครอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	สถานคุ้มครองแต่ละแห่งจัดให้มีห้องน้ำอย่างน้อยหนึ่ง (1) ห้อง ที่ไม่มีที่กั้นสามารถเข้าใช้ได้ตลอดและไม่จำกัดเพศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	ความเป็นส่วนตัวขณะอาบน้ำ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
32	สิทธิของของผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศถือว่าเป็นยาที่ได้รับอนุญาตและจะไม่ถูกยึด	-	-	-	-	/	-	-	-	-	
33	มีการดำเนินการส่งตัวผู้เสียหายอย่างเหมาะสมไปยังผู้ให้บริการด้านสุขภาพหรือผู้ให้บริการที่ต้อนรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กรณีที่สถานคุ้มครองไม่สามารถให้บริการด้านสุขภาพหรือให้การสนับสนุนได้	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
34	แสวงหาความร่วมมือกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ/ ให้บริการที่ต้อนรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
35	ร่วมมือกับองค์กรที่ดำเนินงานด้านสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

ภาคผนวก 2 แนวทางและรูปแบบการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ยึดถือแนวปฏิบัติที่ตีระหว่างประเทศสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้อพยพที่เป็นสตรี เยาวชน และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยอาศัยแนวทางดังต่อไปนี้

1. Hard to See, Harder to Count: Survey guidelines to estimate forced labor of adults and children, WHO (2016) (มองเห็นยาก นับจำนวนยากกว่า : แนวทางสำหรับการสำรวจข้อมูลการบังคับใช้แรงงานในผู้ใหญ่และเด็กเชิงปริมาณ, องค์การอนามัยโลก (พ.ศ. 2559))
2. Ethical and Safety Recommendations for Intervention Research on Violence Against Women, WHO (2016) (ข้อเสนอแนะด้านจริยธรรมและความปลอดภัยสำหรับการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี, องค์การอนามัยโลก (พ.ศ. 2559))
3. A Practical Guide to settling LGBT Refugees and Asylees: Rainbow Response, Heartland Alliance for Human Need & Human Rights (แนวทางที่ปฏิบัติได้จริงสำหรับการตั้งถิ่นฐานของผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่ลี้ภัยที่มีความหลากหลายทางเพศ : เรนโบว์ เรสพอนซ์, พันธมิตรฮาร์ทแลนด์เพื่อความต้องการของมนุษย์และสิทธิมนุษยชน)

มาตรฐานการศึกษาวิจัย มีดังนี้

- ก. จัดให้นักวิจัยผู้หญิงเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ หากมีการร้องขอ
- ข. แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยและการนำข้อค้นพบไปใช้
- ค. ขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลและแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงสิทธิในการได้รับการรักษาความลับของข้อมูล
- ง. ขอความยินยอมจากนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์กรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี)
- จ. แจ้งให้ผู้เข้าร่วมทราบว่าพวกเขามีสิทธิหยุดให้สัมภาษณ์ได้ทุกเมื่อ
- ฉ. ไม่ถามคำถามที่มีความอ่อนไหวขณะที่มีบุคคลอื่นอยู่ในรัศมีที่สามารถได้ยินได้
- ช. หากผู้ให้สัมภาษณ์แสดงท่าทีที่ไม่สบายใจอย่างเห็นได้ชัด อย่าเพิ่งเริ่มสัมภาษณ์ หรือให้หยุดการสัมภาษณ์จนกว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะพร้อม ผู้สัมภาษณ์ต้องแน่ใจว่าการศึกษาวิจัยจะไม่เป็นอันตรายต่อผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีที่มีความเสี่ยงใด ๆ ว่าจะเกิดผลกระทบในเชิงลบ ผู้สัมภาษณ์ไม่ควรทำการสัมภาษณ์
- ซ. ผู้สัมภาษณ์ต้องมีความพร้อมและสามารถส่งตัวผู้ให้ข้อมูลไปยังองค์กรที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ หากจำเป็น
- ฌ. ผู้สัมภาษณ์ควรมีสถานที่ปลอดภัยออกจากหน้าที่ หากรู้สึกว่าการสนทนานั้นเสี่ยงเกินไป
- ญ. ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ต้องถูกเก็บไว้เป็นความลับ และมีเพียงเฉพาะทีมวิจัย เจ้าหน้าที่องค์การวินรีอคอินเตอร์เนชันแนลที่ได้รับมอบหมาย และพันธมิตรที่เกี่ยวข้องเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงได้ และต้องทำให้แน่ใจว่าจะไม่สามารถระบุตัวตนผู้ให้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ปรากฏในรายงานการศึกษาวิจัยได้

คำถามหลัก

1. สถานคุ้มครองมีนโยบาย ขั้นตอน และแนวทางสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ หากมี สถานคุ้มครองพัฒนานโยบาย ขั้นตอน และแนวทางดังกล่าวอย่างไร
2. นโยบาย ขั้นตอน และแนวทาง ประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. มีการนำนโยบาย ขั้นตอน และแนวทางมาปรับใช้ในสถานคุ้มครองของท่านอย่างไร (ตามแบบตรวจสอบรายการ)
 - ก. เจ้าหน้าที่มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับนโยบาย ขั้นตอน และแนวทางเหล่านี้เพียงใด
 - ข. ท่านมีทรัพยากรทางการเงินสำหรับการปรับใช้นโยบาย ขั้นตอน และแนวทางเหล่านี้หรือไม่
 - ค. สถานคุ้มครองของท่านทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กรด้านบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อให้แน่ใจว่านโยบาย ขั้นตอน และแนวทางของท่านประสบความสำเร็จ หรือไม่
4. อะไรคือข้อจำกัดสำหรับนโยบาย ขั้นตอน และแนวทางเหล่านี้ ท่านมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขข้อจำกัดเหล่านั้นอย่างไร
5. อะไรคือข้อท้าทายที่ยากที่สุด และความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการปรับใช้นโยบาย ขั้นตอน และแนวทางเหล่านี้
6. ท่านทราบหรือไม่ว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำลังจัดตั้งสถานคุ้มครองนำร่องสำหรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ หากทราบ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับแนวคิดนี้

เครื่องมือการศึกษาวิจัย - แบบตรวจสอบรายการ

ลำดับ	กระบวนการให้ความคุ้มครอง	รายการตรวจสอบ
1	การคัดแยกผู้เสียหาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านมีชุดคำถามที่ครอบคลุมและเป็นมิตรต่อผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ เช่น คุณต้องการให้เราเรียกคุณว่าอะไร, สรรพนามที่คุณต้องการให้ผู้อื่นใช้เรียกคุณคืออะไร, คุณจะอธิบายอัตลักษณ์ทางเพศของคุณอย่างไร, คุณจะอธิบายเพศวิถีของคุณอย่างไร, คุณมีความต้องการเฉพาะด้านหรือไม่ เช่น การบำบัดด้วยฮอร์โมน 2. ท่านมีแบบฟอร์มที่ครอบคลุมหรือไม่ โดยแบบฟอร์มจะต้องประกอบด้วยตัวเลือกทางเพศ เช่น เพศชาย เพศหญิง คนข้ามเพศ คนที่การแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคม เควียร์ และอื่น ๆ 3. ท่านมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้บริการตามเพศที่ผู้เสียหายระบุด้วยตนเองหรือไม่ เช่น ผู้เสียหายมีสิทธิเลือกสถานคุ้มครองที่ตนต้องการเข้าพักตามอัตลักษณ์ทางเพศของตน และผู้เสียหายสามารถเลือกเพศของแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ที่จะทำการตรวจสุขภาพ/ร่างกายของพวกเขาได้ 4. ท่านมีที่พักที่ปลอดภัยสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ 5. ท่านได้จัดทำนโยบายและแผนงานในการบ่งชี้ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ <p>สมาชิกทีมสหวิชาชีพ/ผู้สัมภาษณ์ควรใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือกใช้ทุกครั้งที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหาย สมาชิกทีมสหวิชาชีพจะยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศตามที่ผู้เสียหายระบุ สมาชิกทีมสหวิชาชีพ/ผู้สัมภาษณ์จะสอบถามอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เสียหายแทนการสันนิษฐาน</p>
2	การส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือไม่ 2. ผู้เสียหายมีสิทธิเลือกสถานคุ้มครองชั่วคราวและสถานคุ้มครองระยะยาวหรือไม่ 3. ท่านมีนโยบายรักษาความลับของข้อมูลสำหรับกระบวนการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือหรือไม่ <p>ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศตามที่ผู้เสียหายระบุทุกครั้งที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองจะใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือกใช้ทุกครั้งที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหาย</p>
3	การแทรกแซง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านมีนโยบายที่ชัดเจนสำหรับการให้บริการและการฟื้นฟูตามอัตลักษณ์ทางเพศที่ผู้เสียหายระบุด้วยตนเองหรือไม่ (ใช้กระบวนการแทรกแซงในการอธิบายให้ผู้เสียหายเข้าใจว่าองค์กรหรือหน่วยงานของท่านสนับสนุนให้มีสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุมและเป็นมิตร และคาดหวังว่าทุกคนจะได้รับการปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพและไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ และอธิบายถึงขั้นตอนในการแจ้งข้อห่วงกังวลหรือข้อร้องเรียน) 2. ท่านมีชุดคำถามที่ครอบคลุมและเป็นมิตรต่อผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ เช่น คุณต้องการให้เราเรียกคุณว่าอะไร, สรรพนามที่คุณต้องการให้ผู้อื่นใช้เรียกคุณคืออะไร, คุณจะอธิบายอัตลักษณ์ทางเพศของคุณอย่างไร, คุณจะอธิบายเพศวิถีของคุณอย่างไร, คุณมีความต้องการเฉพาะด้านการเกี่ยวกับการบำบัดด้วยฮอร์โมนหรือไม่ 3. ท่านมีแบบฟอร์มที่ครอบคลุมหรือไม่ โดยแบบฟอร์มจะต้องประกอบด้วยตัวเลือกทางเพศ เช่น เพศชาย เพศหญิง คนข้ามเพศ คนที่การแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคม เควียร์ และอื่น ๆ 4. ท่านสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้แจ้งความจำนงค์ในการบำบัดด้วยฮอร์โมน การเปลี่ยนแปลงเพศ สิ่งจำเป็นตามอัตลักษณ์ทางเพศ และเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญต่อการบริหารจัดการรายกรณีหรือไม่ <p>ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศตามที่ผู้เสียหายระบุทุกครั้งที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองจะใช้ชื่อและสรรพนามที่ผู้เสียหายเลือกใช้ทุกครั้งที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหาย</p>

ลำดับ	กระบวนการให้ความคุ้มครอง	รายการตรวจสอบ
4	การให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือ	<p><i>นโยบาย/ขั้นตอน/แนวทาง</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำมึนโยบายที่คณะกรรมการให้การอนุมัติที่ระบุรายละเอียดการให้บริการแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศในลักษณะที่เป็นการรักษาความปลอดภัยและปกป้องศักดิ์ศรีของผู้เสียหายหรือไม่ 2. ทำนจัดให้มีเอกสารนโยบายหรือนโยบายฉบับที่ใช้ภาษาเข้าใจง่าย เช่น แผ่นพับ สำหรับผู้เสียหาย เมื่อมีการร้องขอหรือไม่ 3. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะทำให้บริการของตนสามารถเข้าถึงได้โดยผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศ ตามเพศสภาพที่ผู้เสียหายระบุด้วยตนเอง 4. มีการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึง มุมมองของผู้เสียหาย ความตระหนักถึงอคติภายใน และการส่งเสริมให้เกิดการตอบสนองด้วยความเห็นอกเห็นใจหรือไม่ 5. ทำมึนโยบายการรักษาความลับของข้อมูลสำหรับผู้เสียหายที่ไม่ประสงค์จะเปิดเผยเพศสภาพหรือเพศวิถีของตนหรือไม่ 6. บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของทำมึมีความครอบคลุมเพียงพอ (ทำมึเจ้าหน้าที่ที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ ทำนติดสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าสถานคุ้มครองแห่งนี้เป็นมิตรต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ ทำนจัดงานหรือกิจกรรมที่ครอบคลุมสำหรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่) 7. ทำมึแผนการดำเนินงานเฉพาะเพื่อความปลอดภัยของผู้เสียหายชาย หญิง และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ <p><i>บริการเฉพาะทางและเฉพาะบุคคล</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะสนับสนุนให้ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศมีสิทธิเข้าถึงเรือนนอนที่จัดไว้สำหรับเพศสภาพที่ผู้เสียหายระบุและสามารถรักษาความปลอดภัยและปกป้องศักดิ์ศรีของผู้เสียหายได้ดีที่สุด <ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีที่ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศแจ้งความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือศักดิ์ศรีของตน ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะจัดหาเตียงสำหรับห้องที่ไม่จำกัดเพศให้/จัดหาห้องส่วนตัวให้ หากเป็นไปหรือ หรือในพื้นที่ส่วนนอนที่ผู้เสียหายรู้สึกว่าจะรักษาความปลอดภัยและปกป้องศักดิ์ศรีของตนได้ดีที่สุด ไม่ว่าผู้เสียหายจะมีอัตลักษณ์ทางเพศใดก็ตาม 2. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะจัดให้มีอุปกรณ์อาบน้ำและของใช้เพื่อสุขอนามัยที่จำเป็นสำหรับผู้เสียหายตลอดระยะเวลาที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่ในสถานคุ้มครอง 3. ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศอาจจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์อาบน้ำและของใช้เพื่อสุขอนามัยมากกว่าคนอื่น ๆ ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะสอบถามข้อมูลจากผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศเพื่อจัดหาของใช้เพิ่มเติมให้แก่ผู้เสียหาย 4. สถานคุ้มครองแต่ละแห่งจัดให้มีห้องน้ำอย่างน้อยหนึ่ง (1) ห้อง ที่ไม่มีที่กั้น สามารถเข้าใช้ได้ตลอด และไม่จำกัดเพศ 5. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะแจ้งให้ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศและคนพิการทราบว่าห้องน้ำที่ไม่จำกัดเพศ และห้องน้ำสำหรับคนพิการ รวมถึงแจ้งสถานที่ตั้งของห้องน้ำดังกล่าว 6. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะใช้มาตรการที่เหมาะสมในการทำให้ง่ายสำหรับผู้เสียหายที่จะเป็นส่วนตัวขณะอาบน้ำ <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะติดตั้งม่านในห้องอาบน้ำรวมหรืออุปกรณ์เพื่อความเป็นส่วนตัวส่วนตัวอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน หรือให้ผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศเข้าใช้ห้องอาบน้ำรวมคนเดียวในเวลาอื่น 7. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองจะปฏิบัติตามข้อห้ามของผู้เสียหายที่เป็นคนข้ามเพศเสมือนดังเช่นยาอื่น ๆ และจะไม่ถือว่าข้อห้ามเป็นสารต้องห้าม หรือยึดยาข้อห้ามของผู้เสียหาย <p><i>การให้ความคุ้มครองทางร่างกายและความช่วยเหลือสนับสนุนทางจิตใจ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองที่ไม่สามารถให้บริการด้านสุขภาพหรือบริการสนับสนุนแก่ผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศได้ ผู้ให้บริการจะดำเนินการอย่างเหมาะสมในการส่งตัวผู้เสียหายไปยังผู้ให้บริการด้านสุขภาพ/ผู้ให้บริการที่ต้อนรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ 2. ผู้ให้บริการสถานคุ้มครองควรแสวงหาความร่วมมือกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ/ผู้ให้บริการที่ต้อนรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

ภาคผนวก 3 การทบทวนวรรณกรรมบรรทัดฐานและนโยบายระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

รายงานส่วนนี้เป็นการศึกษาบรรทัดฐานและนโยบายในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นรากฐานของการให้บริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศ สิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับการรับรองและบัญญัติในสนธิสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศหลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights – UDHR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) และหลักการ Yogyakarta Principles) อย่างไรก็ตาม ข้อท้าทายระดับประเทศยังคงปรากฏให้เห็นอยู่เนื่องจากสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ได้ผนวกไว้ในกฎหมายและนโยบายระดับประเทศในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย และคำว่า ‘บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQI)’ ยังคงไม่ได้รับการยอมรับทั้งในบริบทของกฎหมายและในหลายเขตอำนาจศาล

บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและสิทธิมนุษยชนในตราสารระหว่างประเทศ

ตั้งแต่ช่วงต้นคริสต์ทศวรรษ 1990 องค์การสหประชาชาติได้จัดตั้งกลไกในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขึ้นหลายรูปแบบ เพื่อติดตามตรวจสอบรัฐสมาชิกในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ตราสารระหว่างประเทศเหล่านี้ไม่ได้มีสภาพบังคับตามกฎหมายต่อรัฐสมาชิก

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights – UDHR)

แม้ว่าปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจะไม่ได้มีการกล่าวถึงคำว่า ‘LGBTQI (บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ)’ ไว้เป็นการเฉพาะ แต่เอกสารรับรองสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานฉบับนี้ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนในข้อ 1 ว่า *มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ ต่างมีเหตุผล และมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญาณแห่งภราดรภาพ* และข้อ 2 บัญญัติว่า *ทุกคนย่อมมี สิทธิและอิสรภาพทั้งปวงตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญา* โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าชนชาติ อาชีพ เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น พื้นเพทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด หรือสถานะอื่น นอกเหนือจากนี้ จะไม่มีการแบ่งแยกใด บนพื้นฐานของสถานะทางการเมือง ทางการศึกษา หรือ ทางการระหว่างประเทศของประเทศ หรือดินแดนที่บุคคลสังกัดไม่ว่าดินแดนนั้นจะเป็นเอกราช อยู่ในความพิพาท มีได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดอธิปไตยใด

สำหรับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่าการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนที่บัญญัติไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, พ.ศ. 2564) ดังนั้น รัฐสมาชิกจึงควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุพันธกรณีหลักทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งรวมถึงพันธกรณีดังต่อไปนี้

1. การคุ้มครองบุคคลจากความรุนแรงอันมีเหตุมาจากการเกลียดกลัวคนรักเพศเดียวกัน (Homophobia) และการเกลียดกลัวการข้ามเพศ (Transphobia)
2. ป้องกันมิให้เกิดการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี
3. ยกเลิกกฎหมายที่กำหนดโทษความผิดทางอาญาต่อความสัมพันธ์ของคนเพศเดียวกันและการเป็นคนข้ามเพศ
4. ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ
5. คุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรวมตัวเป็นสมาคม และการชุมนุมโดยสงบของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

หลักการ Yogyakarta Principles

หลักการเหล่านี้มีที่มาจากการประชุมของนักกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชน ณ เมืองโยกยาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ในปี พ.ศ. 2549 และได้รับการรับรองจากหลายประเทศ โดยหลักการฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางในการปรับใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ

ทั้งนี้ หลักการ Yogyakarta Principles ได้กำหนดแนวทางในการให้การคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศระหว่างการควบคุมตัวไว้อย่างชัดเจนในหลักการข้อที่ 9 ว่า *“มนุษย์ที่ถูกจำกัดเสรีภาพทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและอย่างเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ เป็นส่วนสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล”* ซึ่งการศึกษานี้เห็นว่าสถานคุ้มครองสามารถนำหลักการ Yogyakarta Principles มาปรับใช้ในการกำหนดแนวทางและแนวปฏิบัติของสถานคุ้มครอง เพื่อให้ความคุ้มครองและบริการแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยได้

การให้ความคุ้มครองแก่บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและสิทธิมนุษยชนภายใต้กฎหมายระดับภูมิภาค

ในระดับภูมิภาค มีกฎบัตรและปฏิญญาหลายฉบับที่บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไว้เฉกเช่นเดียวกับสิทธิของบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ที่มีได้เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ อย่างไรก็ตาม กฎบัตรระดับภูมิภาคเหล่านี้ถูกมองว่าไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากรัฐสมาชิกมีสิทธิรื้อถอนกฎหมายภายในของตนและบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้น กฎบัตรเหล่านี้จึงเป็นเพียงเอกสารทางการเมืองที่ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย¹²

กฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป (The European Union Charter of Fundamental Rights)

ในระดับภูมิภาค กฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานของยุโรปเป็นตัวอย่างที่ดีของกฎหมายระดับภูมิภาคในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กฎบัตรข้อ 21 บัญญัติห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศวิถีไว้อย่างชัดเจน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยุโรป, พ.ศ. 2564) กฎบัตรฉบับนี้ยังเน้นย้ำว่าการให้ความคุ้มครองภายใต้บทบัญญัติในข้อนี้ควรครอบคลุมถึงการจ้างงานและการเข้าถึงสินค้าและบริการด้วย (หน่วยงานเพื่อสิทธิขั้นพื้นฐานแห่งสหภาพยุโรป (European Union Agency for Fundamental Rights), พ.ศ. 2564)

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration)

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 2 บัญญัติว่า บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพทั้งปวงตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าชนิดใด ๆ อาทิ เชื้อชาติ เพศสภาพ อายุ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น พื้นเพทางชาติหรือสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ การเกิด ความพิการ หรือสถานะอื่น อย่างไรก็ตาม กฎหมายภายในของบางประเทศในอาเซียนยังคงเป็นปัญหาอยู่ ตัวอย่างเช่น ในประเทศอินโดนีเซีย กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้การรักร่วมเพศเป็นอาชญากรรมผิดกฎหมาย ในขณะที่เดียวกัน ประเทศสิงคโปร์ก็มีการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านคนรักร่วมเพศเดียวกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2481

กฎหมายภายในของประเทศในภูมิภาคยุโรป อเมริกากลาง และละตินอเมริกา

จากปัญหาที่พบ การศึกษากฎหมายภายในของประเทศในภูมิภาคยุโรป อเมริกากลาง และละตินอเมริกาที่มีความก้าวหน้ามากกว่า จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กฎหมายภายในของประเทศเหล่านี้รับรองและยอมรับสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เฉกเช่นเดียวกับสิทธิของบุคคลที่มีใช้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการพัฒนากรอบการดำเนินงานและจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษาวิจัยนี้ ประเทศในละตินอเมริกาได้แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงการระบุเพศสภาพ ประเทศอาร์เจนตินาเป็นประเทศแรกที่ออกกฎหมายอัตลักษณ์ทางเพศในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งอนุญาตให้บุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงเพศสภาพที่ระบุในสูติบัตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงการวินิจฉัยทางการแพทย์ การผ่าตัด การบำบัดด้วยฮอร์โมน อายุ หรือข้อจำกัดอื่น ๆ ในการเข้าถึงสิทธิดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีประเทศโคลอมเบีย (พ.ศ. 2558)¹³ และประเทศโบลิเวีย (พ.ศ. 2559) ที่ออกกฎหมายที่อนุญาตให้สามารถเปลี่ยนแปลงเพศสภาพที่ระบุในเอกสารได้ง่ายขึ้น (UNDP (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ), พ.ศ. 2561)

ในปี พ.ศ. 2557 ประเทศในทวีปยุโรป 2 ประเทศ ได้แก่ เดนมาร์ก และไอร์แลนด์ ประกาศใช้กฎหมายที่อนุญาตให้บุคคลข้ามเพศที่มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป สามารถระบุอัตลักษณ์ทางเพศด้วยตนเองได้ ในขณะเดียวกันประเทศนอร์เวย์ได้ตราพระราชบัญญัติรับรองเพศสภาพ (Gender Recognition Act) ขึ้นในปี พ.ศ. 2559 อนุญาตให้บุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป หรือที่มีอายุระหว่าง 6 ถึง 16 ปี โดยความยินยอมจากผู้ปกครอง สามารถระบุอัตลักษณ์ทางเพศด้วยตนเองได้ (เรื่องเดียวกัน, พ.ศ. 2561)

ในทวีปโอเชียเนีย ประเทศนิวซีแลนด์ได้ออกนโยบายเสรีนิยมที่อนุญาตให้บุคคลสามารถเลือกใช้ M (ช) , F (ญ) , หรือ X (ไม่จำกัด/ไม่ระบุ) (Statistics New Zealand, พ.ศ. 2558) ซึ่งใกล้เคียงกับนโยบายของประเทศออสเตรเลีย แต่ประเทศออสเตรเลียยังต้องขอจดหมายรับรองจากบุคลากรทางการแพทย์อยู่ (UNDP (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ), พ.ศ. 2561)

สิทธิในสุขภาพ

ประเทศอาร์เจนตินาและมอลตาให้การปกป้องสิทธิของบุคคลข้ามเพศในด้านสุขภาพ ความเป็นส่วนตัว และความเท่าเทียมจากการเลือกปฏิบัติ กฎหมายว่าด้วยอัตลักษณ์ทางเพศของประเทศอาร์เจนตินามีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2555 ไม่เพียงแต่ให้การรับรองสิทธิในการเปลี่ยนแปลงเพศที่ระบุไว้ในเอกสารทางทะเบียนและเอกสารทุกฉบับเท่านั้น แต่ยังให้การรับรองสิทธิในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่ครอบคลุมทั้งหมด การบำบัดด้วยฮอร์โมน และการผ่าตัดทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากศาลหรือฝ่ายปกครอง (Fundación Huésped, พ.ศ. 2557)

การสมรสเพศเดียวกัน

ประเทศอาร์เจนตินา ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม บราซิล แคนาดา โคลอมเบีย คอสตาริกา เดนมาร์ก เอกวาดอร์ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ไชล์แลนด์ ไอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก มอลตา เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ โปรตุเกส แอฟริกาใต้ สเปน สวีเดน ไต้หวัน สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และอุรุกวัย เป็นหนึ่งในบรรดาประเทศที่อนุญาตให้มีการสมรสเท่าเทียม อย่างไรก็ตาม สิทธิในการรับบุตรบุญธรรมและเงื่อนไขในการสมรสอาจแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ ตัวอย่างเช่น ในไต้หวัน บุคคลที่มีสัญชาติไต้หวันเท่านั้นที่สามารถสมรสเพศเดียวกันได้ หรือต้องเป็นการสมรสระหว่างบุคคลที่มีสัญชาติของประเทศที่ให้การรับรองการสมรสเพศเดียวกันกับบุคคลที่มีสัญชาติไต้หวันเท่านั้น (Human Rights Campaign, ม.ป.ป.)

12 ข้อท้าทายในการบังคับใช้สนธิสัญญาระหว่างประเทศและกฎบัตรระดับภูมิภาคเนื่องจากการขาดผลผูกพันทางกฎหมายเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันเป็นเวลานานหลายทศวรรษ ดังจะเห็นได้จากบทความดังต่อไปนี้ 1) เป็น “สนธิสัญญาที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย” หรือไม่ คำถามที่ผิดสำหรับการประชุมสุดยอด ณ กรุงปารีส เรื่องสภาพภูมิอากาศ (A “Legally Binding Treaty” or not? The Wrong Question for Paris Climate Summit) โดย Joost Pauwelyn และ Liliana Andonova ที่เผยแพร่บนบล็อกของวารสารกฎหมายระหว่างประเทศแห่งยุโรป (European Journal of International Law), 2) ระหว่างตราสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมายและตราสารที่ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย (Legally binding versus non-legally binding instruments) โดย Daniel Bodansky, มหาวิทยาลัยแอริโซนาสเตต (Arizona State University) และ 3) สถาปัตยกรรมทางกฎหมายของอาเซียนที่สำคัญต่อการจัดการข้อท้าทายข้ามพรมแดน (ASEAN’s Legal Architecture Critical to Addressing Transboundary Challenges) โดย Sohini Chatterjee ที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ Asia Foundation

13 ตัวเลขในวงเล็บคือปีที่กฎหมายเกี่ยวกับการระบุเพศสภาพมีผลบังคับใช้

การจัดทำเครื่องมือสำหรับกระบวนการแรกรับ การคัดกรอง และการประเมินที่ครอบคลุมและแม่นยำ
(โครงการ 3/40 บลูพริ้นท์, รัฐอิลลินอยส์, สหรัฐอเมริกา) (Creating Inclusive and Affirming Intake, Screening, and Assessment Tools (3/40 Blueprint, Illinois, USA))

สร้างกระบวนการแรกรับ การคัดกรอง
และการประเมินที่ครอบคลุมและแม่นยำ

จัดทำเครื่องมือสำหรับกระบวนการแรกรับ การคัดกรอง และการประเมินที่ครอบคลุมและแม่นยำ

สิ่งที่ควรทำ	สิ่งที่ไม่ควรทำ
สร้างแบบฟอร์มที่สั้นกระชับ	คาดหวังให้ผู้เยาว์กรอกแบบฟอร์มยาวให้เสร็จภายในคราวเดียว
ใช้ภาษาที่มีความเป็นกลางทางเพศ	ระบุตัวเลือกที่ไม่ครอบคลุม เช่น เพศหญิง/เพศชาย หรือใช้คำที่สื่อถึงอัตลักษณ์ทางเพศกับเพศวิถีปะปนกัน
ใช้ภาษาที่เป็นมิตร	นิยามผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศ “ปกติ” คือ คนที่มีเพศสถานะสอดคล้อง (Cisgender) คนรักต่างเพศ (Heterosexual)
ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	สันนิษฐานว่าผู้เยาว์ทราบว่าจะให้คำนิยามหรืออธิบายเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ (SOGIE) ของตนอย่างไร
ใช้ภาษาที่ครอบคลุมเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ (SOGIE)	กำหนดให้ข้อมูลเกี่ยวกับเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ (SOGIE) เป็นพฤติกรรมเสี่ยง
นอกเหนือจากตัวเลือกที่กำหนดไว้ล่วงหน้าบนแบบฟอร์ม ควรมีตัวเลือก “อื่น ๆ” และช่องว่างเพื่อให้ผู้เยาว์สามารถเขียนคำตอบลงไปได้	ให้ความสำคัญกับเพศ ณ แรกเกิดเท่านั้น
จัดให้มีช่องว่างสำหรับการระบุชื่อและสรรพนามที่ต้องการใช้	สันนิษฐานว่าเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ (SOGIE) ปัจจุบันของผู้เยาว์นั้นจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
ถามคำถามกว้าง ๆ เกี่ยวกับผู้ปกครอง ผู้ดูแล หรือบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเยาวชน	ให้ความสำคัญกับบิดามารดาโดยกำเนิดเท่านั้น
แจ้งให้ผู้เยาว์ทราบว่าพวกเขาไม่จำเป็นต้องตอบคำถามที่พวกเขาไม่สะดวกใจจะตอบ	ถามคำถามที่ไม่จำเป็น

หลังจากที่กลายเป็นคนไร้บ้าน เยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศมีแนวโน้มที่จะอาศัยอยู่ตามท้องถนนมากกว่าใช้บริการสำหรับคนไร้บ้านเนื่องจากการเลือกปฏิบัติ¹

ข้อมูลอ้างอิง

1. Berger, C. (พ.ศ. 2549), จะเกิดอะไรขึ้นกับเยาวชนชายรักชายที่อยู่ในสถานะเสี่ยง (What becomes of at-risk gay youths?) Gay & Lesbian Review, 12, 24-25.

จากโครงการ 3/40 Blueprint : โครงการเพื่อการบรรเทาปัญหาคนไร้บ้านในเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ | www.340blueprintproject.com

แบบฟอร์มสำหรับการสัมภาษณ์เบื้องต้นสำหรับกระบวนการแรกรับ การคัดกรอง และการประเมิน³

แบบฟอร์มสำหรับการสัมภาษณ์เบื้องต้นสำหรับกระบวนการแรกรับ การคัดกรอง และการประเมินที่ดีที่สุด คือ แบบฟอร์มที่ใช้ภาษาที่ครอบคลุมและเข้าใจง่ายเพื่ออธิบายเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ (SOGIE) ตลอดจนเชื้อชาติและชาติพันธุ์ นอกจากนี้ ตัวเลือก “อื่น ๆ” และการเว้นช่องว่างไว้ให้เติมคำตอบเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากอัตลักษณ์ทางเพศมีความซับซ้อน

ชื่อที่คุณต้องการใช้ :

สรรพนามที่ใช้ :

เชื้อชาติ/ชาติพันธุ์หลัก

- ☐ อเมริกันเชื้อสายแอฟริกา/คนผิวดำ
- ☐ อเมริกันเชื้อสายอินเดียแดง/ชนพื้นเมือง
- ☐ เอเชีย/ชาวหมู่เกาะแปซิฟิก
- ☐ ละติน (ญ)/ละติน (ช)/ละติน (ไม่จำกัดเพศ)
- ☐ หลายเชื้อชาติ/หลายชาติพันธุ์
- ☐ คนผิวดำ
- ☐ อื่น ๆ

เพศวิถี

- ☐ เลสเบี้ยน
- ☐ เกย์
- ☐ ดึงดูดคนทั้ง 2 เพศ/ไบเซ็กชวล
- ☐ ไม่ฝึกใจทางเพศ
- ☐ ยังหาคำตอบอยู่
- ☐ ชอบเพศตรงข้าม
- ☐ ไม่จำกัดเพศ (แพนเซ็กชวล)
- ☐ อื่น ๆ

อัตลักษณ์ทางเพศ

- ☐ เด็กผู้หญิง/ผู้หญิง
- ☐ เด็กผู้ชาย/ผู้ชาย
- ☐ ชายข้ามเพศ
- ☐ หญิงข้ามเพศ
- ☐ คนที่ไม่ปิดกั้นทางเพศ (Genderqueer)
- ☐ อื่น ๆ

การแสดงออกทางเพศ

- ☐ เป็นผู้หญิง
- ☐ เป็นผู้ชาย
- ☐ ไม่แสดงลักษณะทางเพศที่ชัดเจน
- ☐ สั้นไหล
- ☐ อื่น ๆ

ข้อมูลอ้างอิง

- Minter, S., & Daley, C. (พ.ศ. 2546). *ความเป็นจริงของคนข้ามเพศ : การประเมินความต้องการทางกฎหมายของชุมชนคนข้ามเพศในซานฟรานซิสโก (Trans realities: A legal needs assessment of San Francisco's transgender communities)*. ซานฟรานซิสโก, แคลิฟอร์เนีย : National Center for Lesbian Rights.
- Yu, V. (พ.ศ. 2553). สถานคุ้มครองและสถานพักพิงชั่วคราวสำหรับเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศ (Shelter and transitional housing for transgender youth). *Journal of Gay & Lesbian Mental Health*, 14, 340-345.
- ตัวอย่างนี้มาจากแบบฟอร์มสัมภาษณ์เบื้องต้นที่หน่วยงานใช้

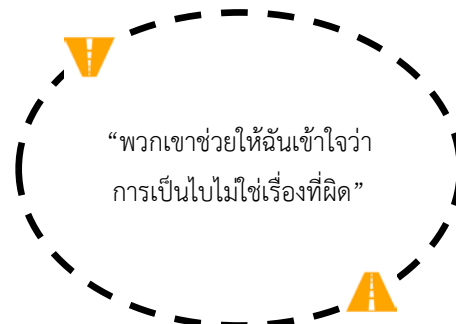
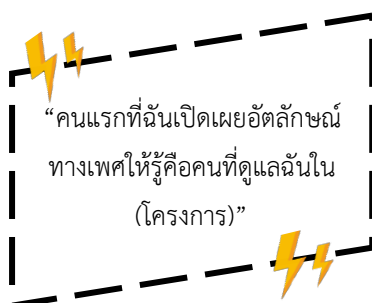
จากโครงการ 3/40 Blueprint : โครงการเพื่อการบรรเทาปัญหาคนไร้บ้านในเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ | www.340blueprintproject.com

รายการตรวจสอบแบบฟอร์มที่ครอบคลุม การตอบสนองต่อความต้องการ ของเยาวชนไร้บ้านที่มีความหลากหลายทางเพศ

แบบฟอร์มของคุณ...

<ul style="list-style-type: none"> ใช้คำสรรพนามและภาษาที่เป็นกลางทางเพศหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น พวกเขา หัวหน้าครอบครัว ผู้ดูแล ผู้ปกครอง 1 และ 2 พยายามหลีกเลี่ยงการสันนิษฐานบทบาททางเพศ เมื่อพูดถึงการเลี้ยงดูเยาวชน) 	<ul style="list-style-type: none"> คำถามเกี่ยวกับเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ (SOGIE) อยู่ในหมวดหมู่ข้อมูลประชากรหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น หลีกเลี่ยงไม่ให้คำถามเกี่ยวกับ SOGIE อยู่ใกล้กับคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง ปัญหาสุขภาพ หรือการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา)
<ul style="list-style-type: none"> เคารพอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น เพศ ณ แรกเกิดของคุณคืออะไร เพศที่แพทย์ระบุลงในสูติบัตรของคุณคืออะไร อัตลักษณ์ทางเพศในปัจจุบันของคุณคืออะไร) 	<ul style="list-style-type: none"> ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น พิจารณาใช้ประโยค “ฉันระบุว่าตัวเองเป็นเด็กผู้หญิง” แทนที่จะพูดว่า “อัตลักษณ์ทางเพศ” และ “ปฏิเสธการระบุเพศสภาพว่าเป็นชายหรือหญิง (Non-binary)”)
<ul style="list-style-type: none"> ตระหนักถึงเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศที่หลากหลายมากกว่า 2 ประเภทหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น หลีกเลี่ยงตัวเลือกที่ไม่ครอบคลุม เช่น เพศชาย/เพศหญิง) 	<ul style="list-style-type: none"> ตระหนักถึงความหลากหลายของครอบครัวหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น สอบถามเกี่ยวกับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลแทน “บิดาหรือมารดาโดยกำเนิด” ถามเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในชีวิตของเยาวชน เช่น คนรัก ครอบครัวขยาย และครอบครัวที่ไม่เป็นทางการ)
<ul style="list-style-type: none"> มีตัวเลือก “อื่น ๆ” ให้เยาวชนเติมคำตอบเองได้หรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> ขอเอกสารจำเป็นที่เยาวชนอาจไม่มีหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น ใบขับขี่ บัตรประกันสังคม สูติบัตร)
<ul style="list-style-type: none"> ใช้ภาษาเชิงบวกหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น หลีกเลี่ยงการใช้คำ เช่น “ภาวะทุพพลภาพ” หรือ “คนต่างด้าว” หรือกฎที่เขียนในทำนองเชิงลบหรือกล่าวหา) 	<ul style="list-style-type: none"> ใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความเคารพในเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ
<ul style="list-style-type: none"> อนุญาตให้เยาวชนระบุชื่อที่ต้องการใช้นอกเหนือจากชื่อทางกฎหมายหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> อธิบายเหตุผลที่ถามคำถามหรือไม่
<ul style="list-style-type: none"> แยกเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศออกจากกันหรือไม่ (ตัวอย่างเช่น ไม่นำตัวเลือกคนข้ามเพศมาปนกับตัวเลือกเลสเบี้ยน เกย์ และไบเซ็กชวล) 	<ul style="list-style-type: none"> แจ้งให้เยาวชนทราบหรือไม่ว่าพวกเขาสามารถปฏิเสธไม่ตอบคำถามได้

จากโครงการ 3/40 Blueprint : โครงการเพื่อการบรรเทาปัญหาคนไร้บ้านในเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ | www.340blueprintproject.com

ภาษาที่ครอบคลุมและมีความหมายเชิงบวกสำหรับเครื่องมือ
ที่ใช้ในกระบวนการเฝ้าระวัง การคัดกรอง และการประเมิน

อัตลักษณ์ใด
ที่สำคัญที่สุด
สำหรับคุณ

สิ่งที่สำคัญที่สุดที่
อยู่ในความคิดของ
คุณตอนนี้คืออะไร

อัตลักษณ์ทางเพศ
ในปัจจุบันของคุณ
คืออะไร

จุดแข็งของคุณคือ
อะไร

สิ่งที่คุณอยาก
พัฒนาหรือฝึกฝน
มากที่สุดคืออะไร

บุคคลสำคัญใน
ชีวิตคุณคือใคร

เพศที่แพทย์ระบุใน
สูติบัตรของคุณคือ
เพศใด

สรรพนามที่ใช้เรียก
เพศสภาพของคุณ
มีอะไรบ้าง

คุณต้องการให้เรา
เรียกคุณด้วยชื่อ
อะไร

จากโครงการ 3/40 Blueprint : โครงการเพื่อการบรรเทาปัญหาคนไร้บ้านในเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ | www.340blueprintproject.com

ภาพ : ลูค ดักเกิลบี้ (Luke Duggleby)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

WINROCK
INTERNATIONAL